

१६३

दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

पुर्खा दयक तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

नेपाल संवत् ११४५ गुँलागा/२०८२ भाद्र १/ 2025 August / ल्या: १३७, दाँ:७

थुगुशीया लोकं हवागु ख्वापया खापाखु

सापारु स्व भायो द्यूपुं जनप्रतिनिधिया पुचः

(२०८२ साउन २५ गते)

नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानया प्रशिक्षार्थी (सहसचिव) पुं स्वपय भ्रमणय्

२०८२ साउन १८ गते)

; Dkfb sLo

@)*@ efb|!, c^as !^#, jif&

खपया सापारु देशं दुनय व देसंपिनयया पर्यटकपिनिगु मूथाय काथं हज्याडः वगु

खपया गुन्हिपुन्ही, सापारु नेवःतयगु तःजिगु दिन खः । स्वनिगलय् थीथी काथं सापारुता हानयगु चलन दःसां खपया सापारु धसा बिस्कं पहःयायगु खः । सापारु खुनुं दाच्छिया दुनय् सीपुं मनूतयगु छँ नं ताहामचा (मेमेगु नं) दयकः वनपां धिंतागिसी ल्हुइकः हैगु चलन दः । वहे धिंतागिसी देशं दुनय व देशं पिनयया मनूत स्वःवै । प्रविधिया विकासं हलिमयया कुं कुलामयतक थानाया छगू छगू लू तप्यंकः स्वयफैगु जुल ।

खप नगरपालिकां सापारु ज्वःछि नगरय् दुनयँ चाहिइक क्यनिगु परम्परागत व आधुनिक विधाया प्याखं, ख्याल, छधा प्याखंत नपांया फूक्क विधाता ल्यज्या याडः सिरपा बियगु याडः वगु दः । न्हपा न्हपानिसें क्यडः वगु सांस्कृतिक पुचःया दथ्वी जूइगु धिं धिं बल्लां याडः फक्क व्यवस्थित काथं पिब्वयगु भावनां हज्याडः वगु खानय् दः । न्हपान्हपा विकृतिकाथं क्यनिगु गुलिं ख्याल, प्याखंत अः बुलुहुँ सुसंस्कार स्यनिगु संस्कृति काथं हज्याडः वगु दः ।

सरकारं दाच्छितक यागु मगा, मभिं व मज्यगु ज्याया रचनात्मक काथं कुंखियगु, जनताया मनय लिकुडः चवंगु खौं प्वंकयगु थाय् काथं हछ्याडः वगु दः, सापारु नखा । स्थानीय जनप्रतिनिधिपुं नपां प्रशासनं यागु ज्यात ल्यज्या याडः, कुंखियगु, घौं (ध्वचा) नकेगु व ध्याचु नकिगु काथं जनतां थूइगु भाषं क्यनिगुलिं खपया जनतात सापारु बलय् क्यनिगु थीथी विधाया सांस्कृतिक विधात मनं ध्वाथुइकः स्वई । लुदांकः स्वई । गाईचा प्याखनय् अजगु हे ध्याचु दैगुलिं उकिया बिस्कं हे महत्व दः ।

सापारु बलय् खपया फुक्क धाय्थें उमेरया मनूत प्याखं ल्हूयगु याई । मचानिसें बुहाथेंक प्याखंम्वं जुयो प्याखं ल्हूयो च्वनि । उकिं हे संस्कृतिविद जगदिश शमशेर राणा जुं धात्थेगु खौं धायो द्यूगु खः – ‘नाचगानया राजधानी भक्तपुर’ दक ।

खपया सापारु थानाया थःगु हे पहः खः मौलिकता खः । भीगु थःगु पहःता न्ह्याब्लें स्वाकः तयमः । भीगु थःगु पहःतांसा भीगु म्हासिइका नं तानी । म्हासिका मन्त धःसा भीगु थःगु धाय्गु छुं हे ल्यनिमखु । उकिं हे खप नगरपालिकां न्हूगु पुस्ताता थानाया कला-संस्कृति, सम्पदाया महत्व थुइके बियता स्थानीय पाठ्यक्रम दय्कः ब्वनामिपिन्ता ब्वंकय् बियो वगु दः । सापारुया बारेनं ब्वंकगुलिं हे ब्वनय्कथिं नं धिंतागिसी व मेमेगु प्याखं त पिब्वयो वगु खः । संस्कृति न्हूगु पुस्ताता लः ल्हाडः भाला कुबिइक यंकय्गु धाय्गु थव हे खः । धौं बाजा, धिमाय् बाजा, बाँसुरी बाजा नपांया थीथी बाजा त थाडः न्हूगु पुस्ताया ल्यासे ल्याम्होपिसं नगर चाहिलिबलय धात्थें हे खप दे संस्कृतिया छगू म्वाडः चवंगु संग्रहालय काथं म्हासिइका पिब्वय फै ।

थुगुसी सापारु ज्वःछि पिब्वइगु परम्परागत व आधुनिक विधाया सांस्कृतिक ल्यज्याया लागिं दत्तात्रय, भुलाछौं व नासमनाय् याडः स्वथाय ल्यज्याया थाय् तयो चवंगु दः । न्हिया न्हिथं बहिनिसिया ६:०० ताइलय् निसें क्यनिगु परम्परागत व आधुनिक विधाया सांस्कृतिक ल्यज्या याडः बहनी लिबाक तिनि क्वचायकी ।

उगूइलय पिब्वइगु अपलं मनूत स्वःवइगुलिं खप देता पर्यटकपुं छक मवसें मगागु गन्तव्य थाय काथं हज्याकय्ता सापारु या गुन्हिपुन्ही ज्वःछिया सांस्कृतिक विधां नं ग्वाहाली याइगु विश्वास काय् ।

पिकाक-खप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वज्ज, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६१३०४३, ई-मेल- khwopapau@gmail.com

छसिकाथं वगु हयूपा

नारायण मान बिजुक्छैं (हरिबहादुर श्रेष्ठ)

थौं कन्हे अपः सिया म्हुतं श्वहे खाँवः जक पिकाइगु' न्यडा ।'

मास्टरं प्यम्हां ब्वनामिपिन्ता पालं पः स्वयो धाल- थः ज्वलिं ज्वपुं पासापुं, थः दाजु किजापुं, थःगु हे जात यायपुं वा थःगु हे. त्वःबः, जलाखाला वा थः हे ब्वनय कुथिया वा सङ्गठनया पासां स्वार्थी, सिद्धान्तया अखः, चिच्यामन (संकीर्ण), क्षेत्रवादी व जातिवादी थजगु पुलां ख्वं थागु खाँ ल्हासां नं छुं छां मधःसिं न्यडः च्वनिपुं अलय सङ्गठन अलय समाजय् खैलाबैला जुइगु बाँमलागु ज्या व निपं यासां नं सुंकः च्वडः ल्यू ल्यू वानिगु उदारबाद खः । ख्वं थागु ज्या, व गल्ली (बिराम) याडः जुसां ल्यू ल्यू वांसा न्ह्यलुवा जुइम्हासिं ज्या स्यंकः स्यंकः वानि । वयाके घमण्ड (अहंकार) थाय काकां वानि । लिपा लिपा पासापुं लिसे व्यागं जुयो ल्वापु थै । उकिं इलय हे बाँमलागु व पुली ख्वं थागु ज्या व निपं याकय् मबियक्तेता खाँ कां कां थुइकं थुइकं यंकय् मः । उदारवादता (बोलीचाली) अःपुगु भासं घ्यो थें नाइसे च्वम्हा, छ्वासुइगु, तस्कं यतुइगु व मःकाथं कडा जुय मफैगु खः ।

मिखा तः तः ग्वम्हा भूवः मलाकः मिलय मजुगु वाँ, साँ चिच्याहाकः च्याडः तःम्हा, छैं सःतिगु नां माहिला जूसां धात्थें गु नां भीमं भातिचा तःसलं धाल- 'थःयत्थें याय मरूसा सु राजनीतिखय् जुई ? ब्वनयकुथि हेडमास्टरं थमनं धायथें याकय् मफुसा छु ब्वनयकुथि न्ह्याकय् फैला ? उकिं फुक्कसिकय् न्यडः, छलफल याडः, च्वंसा छु नं ज्या याय फैमखु । थःम्हा पासां टंकसां वाय्गु पा लिय हे मः । जाँचय् खुयो च्वसां वाता ग्वाहाली याडः साथ विय हे मः । कासाखय् नियम हाचां गायो वांसां थःम्हा दखय् पाजुय हे मः । मखुसा छु जक पासा धाइल्य गुरु जि ?'

भीमया खाँ न्यडः फुक्क छकः त्वाल्ल जुल । गुरुं विस्तारं सम्भेयाय्थे धाल

थौं कन्हे अपः सिया म्हुतं श्वहे खाँवः जक पिकाइगु' न्यडा ।'

- 'भाइ भीम, भीगु समाज अःतक लिपा लाडः च्वंगु हे समाजय तः तःहापुं राजा- महाराजा, गां गामय-सहरय च्वपुं' तःतः हापुं मनून, नेतात व सःस्यू पिस थः यत्थें याइगु, मनय वथें याइगु, जनताकय् छुं हे मन्येसिं यत्थें याइगु हे खः । न्ह्याथाय् नं न्ह्यागु नं न्ह्याब्लें थःगु जक स्वार्थ स्वइपुं अलय तः तः सलं हालः वा क्वत्यलः जनताता थाहाँ हे वय मफयकः ज्या याइगु ? श्वहे खाँ अःभिसं जनताता थुइके मब्यूसे मगा अलय भीगु बानी बेहोरा नं न्ह्या फुक्कं नपां खाँ ब्याकः ज्या सानय्गु कुतः यायां वानय् मः । गुब्लें गुब्लें पासापिन्ता छगू खाँ न्येकय्ता तःन्हू नं बिय फः। पासापुं मानय मजुलादक जवरजस्ती याय मज्यू । नेन्हु प्यन्हू लिपा पासापिसं मनय वायकी, चिन्तन मनन याई, मन हिइकी अलय थःगु बुद्धि मगागु मति तै ।

उलिजक मखु थःगु बुद्धिजक बांला, भिं, थःजक बांला, भिं धाय्गु भावना बांलागु मखु । थःजक भःपियो, थःगु जक खाँ ल्हाडः याइगु ज्या खं 'जि हे यां खः नि' धायो घमण्ड नपां थःहे जक धाय्गु व्यक्तिवादी भावना ब्वलांकः है । व्यक्तिवादं छम्हा मनू वा छम्हासियागु स्वार्थता जक हदाय तय्गु प्रकृति ब्वलानि । अलय सकलसिया सामूहिक भावना व व्यापक जनताता भियाइगु ज्याखय् पंगः थानी । उकिं थूइक नं मथुइकनं याइगु व्यक्तिवादी ज्यायाता विरोध यायां यंकय् मः कुंखिडः च्वनय् मः ।

व्यक्तिवादी प्रवृत्तिं लिपा अजपुं मनूतय्ता समाजं याकचा याडः यंकी । व कमजोर जुलकिं अलय पद मतकिं मेपिसं वाय्गु खाँ न्यनि मखु अलय लिपा वं चित्त दुखय याडः च्वनय माली । लिपा वं दुःख सियो सीयमाली । उकिं फुक्क पासापुं नपां सल्लाह याडः ज्या सांसा सङ्गठन, ब्वनयकुथि, संस्थाया मू मू मनूत लिपा थ्यंक फुक्क सिया योम्हा मनू जुई । थमनं धाया

नेचु स्वचु त्यालाँ कायो वाडानिं छखा पुलांगु छैया छक्व क्वथाय् छम्हा शिक्षक व प्यम्हा ब्वनामिपुं च्वडः कक्षा न्ह्याकः च्वंगु जुल । तज्जा घडी चान्हयया च्याताई जुल धायो टाड टुड याडः ई काडः च्वन । चिच्या प्वागु बिजुली मता च्याक तःगु दः ।

शिक्षकं साँ मच्यागु नं नेला दय धुंकगुलिं साँ भातिचा ताःहा । वं छैं च्वनय्गु नं फियो च्वंगु दः । मिखालय चस्मा (सुलचं) तयो तःगु दः अलय नीदा नीडादाया तुइचा ख्वःम्हा शिक्षकया हःनय छपा कापी व हलिमयया विश्व मानचित्र नं दः ।

प्यम्हा मचात थ्यं मथ्यं उज्वःपुं न्ह्यगू-च्यागू तगिंया ब्वनामिपुं क्वथिइकः मास्टर साहेबया न्वचु न्यडः च्वना । कमिज फियो सुरूव न्ह्याडः च्वम्हा सुरेश भातिचा सिसिमिसी धःम्हा खः । व चिसलं गुब्लें गुब्लें न्ह्यसःन्यनि- 'गुरुजु भीसं थःगु हे स्वार्थ्या निंतिं वा थः तहाम्हा मनू जुयता ब्वनय्गु व राजनीति याय्गु खःला ?

मखु सुरेश, भी शिक्षित जुयगु धाय्गु देश व विदेशया ज्ञान व विज्ञानया खाँ थुइकेगु, देश व जनताया भिं ज्याखय् भी स्वयो मथूपुं दाजुकिजा, तताकेहेंपिन्ता कानय्गु वा शिक्षित याडः सयकः थुइकः बियगु अलय छपा छधि याय्गु खः । बुलुहें मास्टरं थुइकेगु पहलं धाल ।

छैं थाडागु कापःया नंफियो तःम्हा, साँ भूवस्यांक च्वम्हा, मुसुमुसु न्ह्यलः च्वःनिम्हा अर्जुनं जःपा लाहाया म्हालापातिंचा धस्वाकःधाल- 'गुरुजु उदारवाद धाय्गु छु ?

थें जक याये मःपुं व्यक्तिवादी, घमण्डी व अहंकारी राजा-महाराजा थजु वा नेता वा सरकार हे थजु अपुं गालय मदुसिं मगा, इतिहासं थव हे क्यडः च्वंगु दः । अजपुं स्वार्थी, घमण्डी, व्यक्तिवादी मन्तयता वयाके पद, धेबा व वयागु प्रभाव दःतलय च्वछायो तै, सीयवं छसिकाथं वयागु बाँमलागु खाँता प्वलः है । लिपा वया काय म्हायपुं घच्यायपुं पात्र जुई । पलखः दिडः गुरुं धा धा यंकल - 'उकिं हे भीसं राजतन्त्र व पञ्चायती व्यवस्थाया विरोध याडागु खः । अलाय जनताया इच्छा काथं शासन याय देगु प्रजातन्त्रया लागिं हःजुयागु खः ।

न्हचनिसें ध्यान तयो न्यडः च्वम्हा कमिज फियो पाइन्ट न्हाडः तःम्हा, साँ ताता हाक लहिडः तःम्हा अलय गम्भीर स्वभाव याय्म्हा कान्छां धाल- गुरु जिमिगु ब्वनयकुथिया प्रधानाध्यापक ला बला लिपा अवकाश जुय तांगु दः । जिमिम्हा सहायक प्रधानाध्यापक जंगे धाय्म्हा दः । वयकलं मास्टरपिनिगु पुचलय प्रधानाध्यापकया खाँ कुंछिडः हः जुइगु । जिपुं ब्वनमिपिसं बल माला दक धःवानय् बलय् अलय ब्वनयकुथिसं छुं छुं ज्या भूवः न्हाकसा म्हुतु ल्हाडः हैगु अलय हेडमास्तरं ब्वः बिई धायो ल्याइगु । अलय हेडसरया हःनय वयक, तस्कं हे अनुशासितम्हा मास्टर थें क्यनिगु नपां चाकु-माकु खाँ ल्हाइगु । लिनयँ लिनयँ हेड सरया खाँ ल्हःजुइगु ।

उकिंहे मेमेपुं मास्टरपिसं जडुगे मास्टरया लिनयँ-लिनयँ, चिकबुकःजुइम्हा, उसिसिस याकः जुइम्हा, खुसामदी याइम्हा, जाली अलय हेडमास्टर जुयता चाकडी याडः जूम्हा धायो यःकि मखु । थजपिन्ता छु धाय्गु लय् गुरु ?'

कान्छां छत्थुं हे थःगु ब्वनयकुथिया सहायक प्रधानाध्यापकया स्वभाव कांगु न्यडः गुरु छत्थुं हे अजु चायो च्वना । थःगु हे ब्वनयकुथिया खाँ प्याहाँ वगु न्यं न्यं सुरेश, अर्जुन व भीमपिसं नं दथ्वी दथ्वी कपः ल्हूक ल्हूक याडः खःभापां न्यडः च्वन ।

गुरुं ब्वनामिपिनिगु मतिया खाँया लिसः बियगु तातुडः धाल- 'कान्छा भाइ

थगु ब्वनय कुथिजुयो च्वंगु खाँ कान, बाहे ला । अलय मे मेगु ब्वनयकुथि नं थजगु समस्यात अपलं दै । भीगु थजगु लिपा लाडः च्वंगु समाजय न्हाथायं चाकडी चुकडी व जःजी ग्वयो जाली ज्या याइपुं दयों च्वनि । सरकारी कार्यालयसं नं दरबार व पार्टीखय् नपां अजपुं अपलं जाली त दयो च्वनि । थव समाजया किचा धःसां पाइमखुं ।

गथे लिभः त्वतकीं फुक्क थासं ख्यं गथे भःभः न्ह्यो बिसे वानि अथेहे समाजय तः तः हांगु ह्यूपा वा क्रान्ति मजतलय दरबार, सरकार, राजनैतिक, दलत, मन्त्रालय, विभाग, विश्वविद्यालय, महाविद्यालय, सरकारी कार्यालयत व ब्वनयकुथि नं अजगु चाकडी चुकडी व बेइमानी ज्या ताडःवानि मखु ।

क्रान्तिलिपा सरकार बहुमत ज्या साडः नै पुं जनताया भिं यायता छलफलं न्हाकी, राजनैतिक दलत नं ज्यापु ज्यामित वा ज्या साडः नैपुं वर्गया पालिडः ज्या सानिगु व विचः बिइगु जुई, मन्त्रालय, विभाग व सरकारी कर्मचारीत मध्ये अपलं थासय निर्वाचन पाखं हाकिमत वा सचिवत, निर्देशक, कुलपति, उपकुलपति, प्राचार्य व प्रधानाध्यापकपुं ल्यई । अलय धेवा व पदया लागिं चाकडी-चुकली व उसिसिसयाकिपुं व लिनयँ-लिनयँ खाँ ल्हाय माली मखु । फुक्क खाँ छलफल अलय छगू विषयलय फुक्कासिनं पालंपः थःगु बिचः बिई । ध्वगिगु व मभिंगु खाँया विरोध व खण्डन व कुंछियगु ज्या याई । थःथःगु स्वार्थ जःगु, मभिंगु खाँ तः स्वार्थ जःगु खाँत, जातिवाद विचःया आत्मालोचना याई अलय लिपा वयो तःम्हासिं धःथें बहुमतया खाँ क्वः छय्गु हे छयलयगु याई । थगजु ज्या हे प्रजातान्त्रिक जुई । थजगु ज्या क्रान्ति लिपाजक जुई ।

थौं या ब्रम्हु प्रधानमन्त्री फुक्क कर्मचारीत ब्रम्हु त हे हइगु, क्षेत्री मंत्री फुक्क हाकिमत क्षेत्री हे हैगु, सुवाल उपकुलपति फुक्क प्राचार्य पुं सुवाल हे हइगु, बासुकला प्राचार्य फुक्क प्राध्यापकपुं बासुकलापुं हे हइगु, प्रजापति हेडमास्टर फुक्क शिक्षक व कर्मचारी प्रजापति व थः थितिपुं तय हैगु

परम्परा मदयो वानि ।

उकिं हे भीसं फुक्क जनतातयता जात, धर्म व भायकाथं मपाकसें उथियंकः अलय योग्यताया लिधंसाय् स्वय मः । अपलं समाजया भिं जुइगु याडः विचः याय मः अलय चिच्यामन त्वः तः छ्वय मः । माल धःसा थःगु गां,नगर विद्यालय, महाविद्यालय त्वः तः मेगु जिल्लाय वा अञ्चलय वाडः अलय दुर्गम जिल्ला व निर्देशय नपां वाडः सेवा यायता न्हाब्ले तयार जुयो च्वनय मः । अलय जक भी क्रान्तिकारी जुई, समाजय ह्यूपा व क्रान्ति वई । उकिं भीसं भीगु हे त्वः, ब्वनयकुथि, नगर, जिल्ला व देशजक स्वयगु मखु, आनानं मेथाय वाडः नं सेवा याय्गु भावना तय हे मः । बरू थःगु ज्या तः लाकयता नमूना काथं मेमेगु थासय नं पिब्वयगु तातुडः सेवा याय् मः ।'

प्यम्हां तुं ब्वनामिपुं अँ, अँ धाधां कप ल्हूक ल्हूक याडः च्वना । सुरेश ताः हाक सास ल्हाडः धाल - गुरुजि भीसं थव लच्छि बेलायत, अमेरिका व फ्रान्सया पुँजीवादी क्रान्ति, रूसी पुँजीवादी व समाजवादी क्रान्ति मार्क्सवाद, लेनिनवाद, चिनियाँ क्रान्ति व माओत्सेतुड विचारधाराया खाँ भातिभाति थुल, अभ यक्व हे थुइके मःगु खानय् दः ।'

खःधाथ्यें दुयंक सयकः थुइकः वानय मनि-गुरुं धाल ।

अर्जुन न्यन- मखु गुरु, व्यवहार व सदाचारया खाय्था भीसं अजनं अपः हे थुइके मगु खानय् दता गुब्बलं जिमिसं मेपिन्ता हेपेयाय्गु नं यो वानिगु अलय थःता तहाम्हा मति तैगु, छाय् ज्वी ?

खःभी सामान्ती समाज अथेधाय् यक्व यक्क जनतात लिपालागु व नेम्हा प्यम्हा तः तः हांपुं हज्याडः च्वंगु समाजय च्वडः च्वनपुं वहे लकसय च्वडः हुक्य जूसेलिं भीता नं वहे ल्वय पुं थें पुनि, अजगु बानी व्यहोरा थमनं हे चिडः जुय फय्के मः । ई लच स्व स्वं गुरु धाल- लिबात थौया कक्षा थानासं दिकय् । सुभाय ! प्यम्हां तुं ब्वनामिपुं ज्वज्वलपा गुरु धाधां बिदा फ्वन ।

छसिकाथं

सिद्धान्त व व्यवहार पागुलिं अदालतता विश्वास मदयो वांगु

- नजार प्रमुख सुनिल प्रजापति

वरिष्ठ अधिवक्ता प्रा.डा. रंजितभक्त प्रधानाङ्ग व सह न्यायाधिवक्ता सोमकान्ता भण्डारीजुं चवयो द्यूगु 'फौजदारी कानुन र फौजदारी न्याय' नांया साफू खप कलेज अफ ल यापाखं पिताबवज्या याय दयो जिपुं तस्कं लयताया ।

'खप कलेज अफ ल' खप नगरपालिकां चाय्कः तःगु न्ह्यगु कलेजमध्ये दकल्य लिपा निःस्वांगु कलेज खः । २०७९ सालया स्थानीय तहया निर्वाचन घोषणा पत्रख्य 'न्हूँ न्हूँगु कलेज त निःस्वां स्वां यंक्यगु खाँ नं दुथ्यागु खः । जनताया दश्वी याडागु बचं पूवांक्यगु इवल्य पूवाञ्चल विश्वविद्यालयया स्वीकृति कयो २०७९ सालय् खप कलेज अफ ल निःस्वांगु खः । दायँ ६० म्हा ब्वनामिपुं ब्वंक्य दःगु स्वीकृति काथं अः स्वंगूगु दाँ नपां याडः १८० म्हा ब्वनामिपुं ब्वडः चवंगु दः ।

फौजदारी कानुन व न्याय तस्कं तब्यागु विषय खः । न्ह्यागुनं देशं थुकिता थःथःगु कानुनय व्यवस्था याडः तःगु दः । 'गुम्हा अपराधीत छुट्य थजु अल्य छम्हा निरपराधीता सजाय फयके मज्यू' धाय्गु फौजदारी न्यायया मान्यता खः । उगु अधिकारं सुरक्षित याय्ता अभियुक्तया पक्ष थीथी कानुनया व्यवस्था याडः तै । अभियुक्तं उगु अधिकार छु गुलि अःपुक छ्यलय् दता वा मता धाय्गु महत्वपूर्ण खाँ खः ।

अभियुक्तता थःगु विरोधय नुवाय्ता कर मयाय्गु, दोहरो मुद्दा चलय मयाय्गु, २४ घण्टा दुनयय मुद्दा स्वइम्हा अधिकारीथाय् पेश याय्गु, खानतलासी सम्बन्धी, बिनापूजी (पक्राउ) ज्वनय् मरुगु फौजदारी न्यायया व्यवस्था दःसां व्यवहारय् धःसा नागरिकपिसं व अनुभव याडः चवंगु मरु ।

नेपः या प्रशासनय कष्टपूर्ण थुना, अभद्र व्यवहार, चरम यातना छुहे मखु थें याइगु । दसु उलि तापाक्क वानय् म्वं । जिपुं थःहे थुकिया साक्षी खः । खपया नां दांगु २०४५ साल भाद्र ९ गतेया भक्तपुर काण्डय् नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु रोहित नपां नेमकिपाया अपलं नेता कार्यकर्तात जेलय कुना । ज्वडः यंकपुं फुक्कसिता पञ्चायती प्रशासनं अमानवीय, क्रूर यातना बिल । परिवारपिन्ता नं उलिहे पीडा बिल । उब्लेया संविधान व कानुनजक मखु मानव अधिकार व अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी कानुन ता नपां

हांचां गायो अमानवीय व्यवहार याता ।

सिद्धान्त व व्यवहारय् उथिं मयंगुलिं फौजदारी न्याय प्रणाली व फुक्क अदालतता जनतां विश्वास याय्गु हे म्हुवें जुयो वान । न्यायिक अधिकारीया अनुमति मदयकः कुनय मरुगु कानुनी व्यवस्था दयकं दयकं अःनपां गुलिमनूत गैरकानुनी ढंगं कुडः तःगु, भूठा आरोपय जेलय कुडः तःगु बुखाँतः प्याहाँ वयो चवंगु दः ।

पञ्चायती व्यवस्थाय् जनतां न्याय काय मखां । न्याय मब्यु । उकिता हाँगःलिसें लिडः गणतन्त्र निःस्वांगु नं तःदा हे दय धुंकल । नेपःया संविधान नं स्वतन्त्र, निष्पक्ष व सक्षम न्यायापालिका अलय कानुनी राज्य दयकेगु खाँ कःघाडः वगु दः । अलय व्यवहारय् धःसा जनतां न्यायपालिकाया ज्या व कार्वाहीख्य छुं गनां ह्युपा वगु मनय् वांकगु मरु । न्हपा न्हपा दरबारं धःथें याइगु खःसा अः शासक दलतय्सं गथे धाला अथेहे याइगुलिं न्यायपालिका नं सरकारया कचा थें जूगु द्वपं बियो वगु खानय् दः ।

थुकिया मू हुनि सःस्यू व थूपिन्ता स्वयो शासक दलया दश्वी जुइगु भागबन्डां न्यायाधिश ल्यइगु ध्वगिगु व्यवहारं खः । थौं यां 'नयाँ पत्रिका' न्हि पौ खं न्यायाधिश ल्यय्गुलि भागबन्डा नां तयो चवगु दः- उच्च अदालत २७ म्हा न्यायाधिश ल्ययो कःबलय् कानुन व्यवसायीपाखं ६म्हा ल्यःगुलि नेका व एमालेया भागबन्डा । छगू पार्टीया सिफारिसय् ल्यःम्हा न्यायाधिशं गथें निष्पक्ष न्याय बियफै धायो जनतां न्हयसः नं याडः चवंगु दः । शासक दलय् चवड चवपुं, अपुनपां सतिपुं

सच्छि व सुइस्वंगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

गुलिनं अभियुक्तपिनिगु सजाय म्हवचा याय्गु वा सफाइ बियगु फैसला याइगुया हुनिं नं न्यायपालिकाता बांलागु स्वपूकुनं स्वयो चवंगु मरु । अज न्यायालयं फौजदारी कानुनकाथं दोषी क्वःछिडः जेलय् स्वथाडः तपुं अपराधीतय्ता राष्ट्रपतिं छुट याडः त्वतकगु खायँ नं अः तस्कं विवादित जुयो चवंगु दः । २०७२ सालय् नेपालगञ्जय् न्हिनय् हे चेतन मानन्धरता छवण्डां (खुँदां) पालः स्याम्हा रिगल धःम्हा योगराज ढकालता अदालतं सर्वश्वनपां जिवंकःछि इयालखानाय् कुनय्गु फैसला याडः तःम्हासिता सजाय माफी याडः त्वःतः छ्वता । हकनं लिपा वाता सर्वोच्च अदालतं इयालखानाय् कुनयँ यंकल । अथेहे थःम्हा दाजुता स्याम्हा सुजन कोइरालां नं राष्ट्रपतिपाखं कैद माफी काला । कैद मिनाहा जूगु दा बदालिपा वं थःम्हा न्हापा याय्म्हा मिसा व नेम्हा मचात स्याडः बिला । वः अ, इयालखानाय् कुडः तःगु दः । वाता माफी मव्यगु जूसा मेपुं स्वम्हासिया ज्यान मवानिगु खः ।

अथेयां पूर्व डिआईजि रञ्जन कोइरालां थः मिसा स्यागु द्वपन्तय् जिवंकःछि कैद सजाय ब्यूगुलि सर्वोच्च अदालतं हे कैद म्हवँ यागुलि तच्चवंक विरोध जुला । लिपा हकनं वाता कुनयँ यंकला । पूर्वमन्त्री अफताब आलमता सफाई ब्यूगु फैसलाया नं जनस्तरं गलत जुल दक सःश्वकः चवंगु दः । अदालतं फैसला न्यकय्गु जक मखु जनतां नं न्याय कायागुथें मति तय्के फःसाजक न्याय व न्यायपालिकाता चवजायकः हानय्गु याई ।

राजनीति याइपिसं न्ह्याथिन्योगु अपराध याःसां छुट काय दयमः धाय्गु मान्यतां अः ज्यासाडः चवंगु खानय् दः । श्वथें बांमलागू खाँ ज्या मेगु छु दै ? फौजदारी अभियोगय् लाडः प्रहरीया ‘मीस्ट वान्टेड’ या धलखय् चवंपुं मनूत हे पार्टी विशेषं पाखुयो तयो तःक हे सांसद् व मन्त्री जूगु दः । प्रहरी नपांया दोहरो भिडन्तय् स्यापुं गुण्डाया नायोपिन्ता राजनैतिक दलं थःपुं अनुशासित कार्यकर्ता धा धां वयागु लास (सीम्हार्य) ह्योंगु ध्वायँ (भण्डा) फाय्क चवंगु लु नं भीसं खाडा । गुण्डाता ज्वंगु कारण ग्वन्हुतक संसद् अवरोध यागु घटना नं भीकय् लुमाडः वनि । श्व फौजदारी न्याय व कानुनया हेला जात्रा मखुसा छु धाय्गुल्य ? फौजदारी न्याय व कानुन धाय्गु साफूया पानाय् चवयो तःगु आखः जक मखु । व व्यवहार खः । कानुनया मिखालय फुक्क नागरिक उथें खःधाय्गु खाँ व्यवहारय् नं जनतां स्वयं खांगु खःसा न्यायपालिका ता स्वइगु द्वपं म्हवँ जुजुं वानिगु जुई ।

अज न्ह्याथिन्योगु अपराधयासां सजाय माफी बिय

फःगु विधेयक सरकारं मन्त्रिपरिषद् पेश याडः विधायन समिति छलफल जुयो चवंगु बुखौं वयो चवंगु दः । मुलुकीऐन फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ य् भ्रष्टाचार, यातना, जबरजस्तीकरणी, क्रूर व अमानवीय हत्या, बेपत्ता, मानव बेचबिखन, सम्पत्ति शुद्धिकरण थजगु हिंछगु मुदाखय् सजाय म्हवचा याय् मरुगु व्यवस्था दः । उगु व्यवस्थाता हे खारेज याइगु विधेयकया अः छलफल जुयो चवंगु दः ।

थजगु कानुनी व्यवस्था जूसा राजनीतिखय् अपराधीकरण व अपराधय् राजनीतिकरणाता अजनं वासः याय्गु थें जुई । शासक सत्ता थिड्क च्वनिपिसं न्ह्याथिन्योगु अपराध याः सां अपुं इयालखानाय् कुंकः च्वनय् माली मखु । देशय सुशासन ल्यंकः तय्ग खःसा भ्रष्टाचार, मानव बेचबिखन, लागुऔषध कारोबार, बलात्कार, हत्या थजगु जघन्य अपराध याइपिन्ता मृत्यु दण्ड बिड्गु कानुन दय्मः । थुकाथं देशय् फौजदारी न्याय व न्यायालयता हे न्ह्यसः याडः चवंगु इलय् फौजदारी न्यायया सिद्धान्त, फौजदारी कानुन, प्रमाण कानुन, व्यक्ति विरुद्धया अपराध, बालबालिका विरुद्धया अपराध थजगु खायँ नेम्हा च्वमिपुं रंजितभक्त प्रधानाङ्ग व सोमकान्ता भण्डारीजुं थीथी इलय चवयो दय्गु खुपु अनुसन्धानमूलक च्वसु त मुडः साफू काथं पिकायो दय्गु दः । देशया कानुन लागाय् श्व वयकपिनिगु तःहांगु योगदान खः । थजगु हे बांबांलागु साफू त वैगु दिनय् नं पिथानिगु आशा याय ।

श्व साफू कानुन ढ्वनिपुं ढ्वनामिपिन्ता जक मखु, प्राध्यापक, न्यायाधिश, प्रशासन व सर्वसाधारण जनताया लागिं नं उलि हे ज्या वैगु व बांलाइगु विश्वास काय । थजगु महत्वं जःगु साफू खवपय पिताढ्वज्या याय् दयो अलय उकियां ग्वसः ग्वयगु सुअवसर बियो दय्गुलि च्वमिपुं नेम्हा रंजितभक्त प्रधानाङ्ग व सोमकान्ता भण्डारी नपां पिकाक पैरवी बुकहाउसता दुनुगलं निसें सुभाय् देछायो च्वडा ।

थजगु महत्वं जःगु साफू पिता ढ्वज्यायाय्ता ई बियो दय्पुं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया हानय बहम्हा नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) व वरिष्ठ अधिवक्ता कृष्णप्रसाद भण्डारी जुपिन्ता दुनुगलं निसें भिन्तुना देछाय ।

(खवप कलेज अफ ल या ग्वसालय शनिबार वरिष्ठ अधिवक्ता प्रा.डा. रंजितभक्त प्रधानाङ्ग व सह न्यायाधिवक्ता सोमकान्ता भण्डारीपाखं चवयो दय्गु ‘फौजदारी कानुन र फौजदारी न्याय’ नांया साफू पिताढ्वज्या ज्या इवःसं छ्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया न्वचुया भाय हिला-सं.)

भूमि सम्बन्धी विधेयकया खाँ अपलं छलफल जुय्मः

विवेक

‘७८ लाख घुस डिल’ प्रकरणय् नां घाडः वगुलिं सामान्य प्रशासन मन्त्री राजकुमार गुप्तां राजिनामा याता । वयागु विरुद्ध भ्वाइस रेकर्ड नपां उजुरी तःगुलिं अख्तियारं कार्बाही याय तांगु दः । कास्कीसं भूमि आयोगया अध्यक्ष नियुक्ति व मालपोत कार्यालयया प्रमुखया थमौती याय्ता उगु ‘घुस डिल’ जुला धाय्गु खाँ पिताय हःगु खः । अः केन्द्रनिसैं जिल्ला जिल्लाया भूमि आयोगत नेका व एमालेया कार्यकर्तापिसं जायो च्वंगु दः । भूमि आयोगय् धेबाया गुलि चलखेल जुइगु धाय्गु खाँ मन्त्री गुप्ताया ‘घुस डिल’ प्रकरणं बांलाक सिय दय धुकल । सरकार परिवर्तन आयोगया पदाधिकारीपुं तयगु लिकायगु आयोगय् च्वनय्ता शासक दलया नेता, कार्यकर्तापुं छाय् हथाय् चायो जुइगु धाय्गु खाँ नं सिय दय धुकल । अः भूमि आयोगया अध्यक्ष जुयता करोडौं बियता लिफ मस्वइपिसं नियुक्ति काय धुकः छुजक मयाइगु जुई ? अथें हे सिय दःगु खाँ खः ।

संसदय् भूमि सम्बन्धी ऐनता संशोधन याय्ता दयकगु विधेयक २०८२ अः विचाराधीनय् तयो तःगु दः । एमालें उगु विधेयकता समिति यंकः अपलं छलफल याय्गु मति हे मतः फास्ट ट्रायक पाखं पारित याय्ता बः याडः च्वंगु दः । छम्हा नेन्हा सांसदपिसं धःसा दुग्यंक छलफल याडः थमनं खाडागु बिचः बियो तिनि क्वःछिडः पारित याय्ता बः याडः च्वंगु दः । धात्थें धाय्गु खःसा छुं नं कानुन दयकेता जनताया दथ्वी दुग्यंकः छलफल याडः पारित याःसा जक बांलाइ । मखुसा गतिलाइ मखु । छाय् धःसा सांसदं पारित यागु न्ह्यागु नं कानून ३ करोड नेपःमि पिसं पालना मयासैं मगा । थःपुं प्रतिनिधिपिसं गजगु कानुन दयकेताना धाय्गु सिइकेगु सकल नागरिकपिनिगु हक नं खः ।

भूमि सम्बन्धी विधेयकया मू तातुना भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी व अव्यवस्थित बसोबास याडः च्वंपिन्ता जग्गा इडः बियगु खः । उकियालागिं पर्ती, सार्वजनिक व सामुदायिक वन अलय सुयाय्गु मेपिनिगु नामय मरुगु जग्गा इडः बियगु तातुना तःगु खानय् दः ।

यें, यलायें व ख्वप जिल्लाय् खुसी सिथय, गुं दयो च्वगु लागा वा मेमगु सार्वजनिक जग्गा त्यलः कायो तः दा हाँ निसैं डालः कायो च्वडःच्वपुं अपलं मनूत दः । अजपुं मनूतय्के अःतक नं लालपूर्जा मरुनि । करोडौं मू वागु जग्गाय् अवैध काथं पक्की

छैं दाडः च्वडः च्वंगु दः । अमिता कार्बाही याय् मःगु खः । प्रस्तावित विधेयकं सरकारी मूल्याङ्कनया निश्चित धेबा पुलयवं व थमनं याडः तःगु जग्गा याय्गु लालपूर्जा काय फः । थजगु अवस्थाय् भूमि आयोगया पदाधिकारीपिन्ता छगू नेगू लाखतका दां बियता सु लिचिलि जक ?

पहाड व तराइया तःगु जिल्लाय् वन, राष्ट्रिय निकुञ्जया लाखौं हेक्टर जग्गा त्यलः डालः च्वंपिन्ता भूमिहीन दलित, सुकुम्बासी, अव्यवस्थित बसोबासीपुं धायो राज्यया जग्गा इडः बियो न्ह्याब्लेंया लागिं थःगु भोट बैंक याय्गु काथं ज्या जुयो च्वगु दः । चुनावया इलय जग्गा दयकः बियगु बाचा याडः शासक दल तय्सं धःपुं कार्यकर्तापिन्ता थाय् थासय् जग्गा त्यलः बस्ती तय्के ब्यूगुया लिचवः खः थव ।

सर्वोच्च अदालतं दाच्छि हाँ हे वन (गुं लागा) व निकुञ्ज लागाया जग्गा भूमिहीन सुकुम्बासीपिन्ता इडः बिय मते धायो सरकारया नामय् परमादेश जारी यागु खः । उकिं बचय जुयता सरकारं विधेयकपाखं अजगु जग्गा सरकारया नामय् ह्यगु अलय इडः बियगु तातुडःच्वंगु खानय् दः । धात्थें धाय्गु खःसा भूमि विधेयक सर्वोच्चया आदेशं हाचां गायो वानगु छगू कानूनी उपाय थें जक जूगु खानय् दः ।

सकलसिता च्वनय्गु बाय दय्मः धाय्गु खाँ मखु मज्यू धाइपुं सुं दै मखु ज्वी । अलय सुकुम्बासीया नामय् गवःकः जग्गा इडः बियो च्वनय्गु ? सरकारया ल्या काथं अः ११ लाख भूमिहीन मनूत दः । १ लाख स्वयो अपःसिनं लालपूर्जा नं काय् धुकल । पञ्चायत कालय्निसें हे सुकुम्बासीया नामय् जग्गा इडः वगुलि व ज्या अजनं मदिकक याडः च्वना तिनी । भूमि आयोग, सुकुम्बासी आयोग न्ह्यागु नां तःसां सुकुम्बासी समस्या शासक दलया कार्यकर्तातय्ता आमदानीया लुखाचा याकः तःगु दः । शासक दलतय्सं सुकुम्बासी समस्या ज्यकय्गु मति गुब्लें हे मत । राज्यया सम्पति सुकुम्बासीया नामय् इडः बियगु थजगु तस्कं संबेदनशील विषयसं सरकार संसदय् व्याक्क छलफल मयाय्गु खाँ अजु चायपुगु विषय खः ।

विधेयकय् न्हिथाडः तःगु खाँ घर जग्गा कारोबार याइपिन्ता प्वाथांकेगु तातुडः च्वंगु खानय् दः गथेकि दफा १२(६)३ खय् ‘स्थानीय भू उपयोग परिषद क्षेत्र ब्यथलय् हाँ हे अनुमति कायो म्यगु जग्गा आवासीय क्षेत्र वा व्यावसायिक क्षेत्र बाहेकया

सच्छि व सुइस्वंगूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

लागाय् ब्वथलः तःगु जुसा अजगु जग्गा मन्त्रालयया स्वीकृति कायो 'किक्ताकाट' याय्ता बाधा जुइमख' धायगु व्यवस्था दः । देशां देछिया ७५३ गू पालिकात मध्ये स्थानीय भू उपयोग परिषदं भूमिता ब्वथलः तःगु पालिका मुस्किलं १०० गू ति जक दै । अजनं ६५० गू स्वयो अपलं पालिकातय्सं भूमि ब्वथलय् फःगु मरुनि । ब्वथलय् धुनयवं बू थुवः तयसं थःगु सम्पत्तिखय् थः यत्थें छँ दानय्ता, मियता, किक्ताकाट याय्ता, अलय मेमेगु समस्या नं फयमाली । अपलं पालिकातय्सं सरकारया भू उपयोग क्षेत्र ब्वथय्गुलि वास्ता मयागु नं थुकिं याडः हे खः । ब्व मथःगु खाँ हःनय तयो आवास क्षेत्रया लागिं हदबन्दी स्वयो अपःजग्गा न्यासां उकिता न्याय मिय याकय् बियागु भूमि विधेयकया तातुना खानय् दः । कानुनकाथं हदबन्दी स्वयो अपः जग्गा अथें हे सरकारयाय् जुयमःगु खः । विधेयकं अजगुलिता सुरक्षित यायतांगु खानय् दः । थव विषय आपासिकं तःहांगु छुं मखु धाय्थें च्वंसां एमालेया नायो नपां प्रधानमन्त्री खड्ग प्रसाद ओलीनपां स्वाडः वगु गिरीबन्धु टी स्टेटनपां स्वाडः वगु खानय् दः । प्रधानमन्त्री ओली गिरिबन्धुया जग्गा नपां मेगु जग्गा हिलाफुला याय तांगुलि व ज्या गतिमलासेलिं अःऐन हिलः जूसां उकिता वैधानिकता बियगु जःग्वयो च्वंगु खाँ थुइकेः थाकु मजु ।

कृषि, उद्योग, स्वास्थ्य, शिक्षा थजगु लागाय् ज्या सानय्गु मति दःपिन्ता हदबन्दी लगय् मजुइगुलिं गुलिं उद्योगीतय्सं अपलं उद्योगत, कृषि फर्म त दर्ता याडः दांकः यक्व यक्व जग्गा कायो तःगु खानय् दः । अः जग्गाया मू यक्व थिकय् जूयो वसेलिं छुकिता लागिं कःगु खः उकिता मछ्यःसँ घर जग्गा व्यवसायीपिन्ता छ्यय्कः न्याय् मिय याडः च्वंगु दः । थव तप्यंक हे राज्यता फय् खाँ ल्हाडः ठगय् याय्गु ज्या खः ।

ब्वनय्कुथि, कलेज वा छुं नं सामुदायिक संस्था खारेज याःसा उगु संस्थाया नामय च्वंगु फुक्कं अचल सम्पति सरकारया नामय जुइगु कानुनी बन्दोबस्त दः । ठीक अथे हे छु ज्यायाय् लागिं जग्गा कःगु खः व काथं ज्या मजुसा राज्यं धायातःगु हदबन्दी स्वयो अपः दःगु जग्गा राज्यया नामय ह्यगु हे दकलय् बांलागु विकल्प जुई ।

केपी ओली न्ह्यलुवाया सरकारं भूमिसम्बन्धी विधेयकता अध्यादेशपाखं पारित याय् तांगु खः । उब्जेया सरकारया ग्वाहाली दल उपेन्द्र यादवया न्ह्यलुवाय् दःगु जसपां उगु अध्यादेश लिता मकः सां मेगु नं पारित याय्ता ग्वाहाली मयाय्गु खाँ धः सेलिं सरकार अध्यादेश संसद अनुमोदन याय्ता लिचिलय मःगु खः । अःवयो वहे अध्यादेश विधेयक काथं हज्याडः च्वंगु दः । थुगु इलय् जसपां सरकारता व्यूगु समर्थन लिता काय् धुंकल । विधेयक पारित याय्ता सरकारता उलि अःपु धःसा मजु ।

नेका व एमालेया थयं मथयं स्वब्व खय नेब्वया सरकार दःगु इलय राष्ट्रिय सभाखय् धःसां सरकार पक्षया बहुमत मगा । उकिं प्रतिनिधिसपाखं अत्याधिक बहुमत पारित याडः छ्वगु अवस्थाय् नं राष्ट्रिय सभां पारित जुय फैगु आपासिकं खानय् मरु । वामदेव गौतम एकीकृत समाजवादी पार्टीं द्रुहं वांसेलिं सरकारया प्रस्तावय् वयागु नं समर्थन नं मदैगु पक्कापक्की धाय्थें हे खः । अःयाय्गु विधेयक अर्थ गथे खः अथेहे पारित जूसा १५६ गू स्वयो अपः कम्पनीतय्ता फाइदा दैगु अनुमान यागु दः । उगु कम्पनीतय्सं हदबन्दी स्वयो अपः जग्गा तयो तःगु दः । केपी ओली सरकारं यागु निपं (निर्णय) ता २०८० साल माघ २४ गते संबैधानिक इजलासं बदर याडः व्यूगु दः अलय उगु आदेश पालना मयागुलिं अदालतया अवहेलना मुद्दा दर्ता जुयो अःविचाराधीन जुयी च्वंगु दः । (६ साउन नयाँ पत्रिका) उकिं बचय् जुयता नं ओली सरकारं गुलिफता उलि भूमि सम्बन्धी विधेयक पारित याय्गुलि हे तःक्यडःच्वंगु जुयफः ।

देश व जनतानपां सरोकार तैगु महत्वपूर्ण विधेयकय् नपां सांसद पिनिगु उलि ध्यान तयो च्वंगु खानय् मरु । सरकारया पक्ष थजु या विपक्ष, न्ह्याम्हां सांसद नं थजगु गम्भिर विषयसं थःगु राय व विचः संसदय पिब्वय मःगु खः ।

नेपालय् गज गजपुं सुकुम्बासीत दः ? अजपुं दकलय् न्हःपां सिइके मः । थुःगु नामय् जक छँ बूँ मरुपुं अलय शैक्षिक योग्यताय विद्यावारिधि याडः बांलागु थासय् जागिर नयो च्वंगु वा जग्गा बालं कायो तःतःहांगु उद्योगत चाय्कः च्वंपुं दःसा अजपिन्ता भूमिहीन सुकुम्बासी काथं काय्गु लाकि मकाय् गु ?

सुकुम्बासीपिन्ता जग्गा इडः बियगु खः सा निश्चित थासय् जग्गात अधिग्रहण याडः, लाँ दय्कः, बिजुली, त्वनय्गु नाः थजगु मदय्कः मगागु फुक्क मःगु बन्दोबस्त याडः जग्गा इडः बियमः । अजगु पलिसा ज्या छाय् मस्वय्गु ?

वन क्षेत्र, निकुञ्जया जग्गा व खुसी सिथय्या जग्गा अलय मेमेगु सरकारी जग्गा त्यलः च्वनिपिन्ता वहे जग्गाखय् च्वनय्गु याडः बियगु काथं कानुन दय्कः बियगु खःसा थुकाथं त्यलः जग्गाय् च्वनिगु ज्या गुब्लें दिइमखु । उकिं अथे त्यलः च्वनिपिनिगु मन च्वजायो न्ह्याब्लें अजगु ज्या याडतुं च्वनि ।

गथे सुकुमवासी समस्या ज्यंकय्ता ता ई निसें जगा इडः वगु खयानं सुकुमवासी समस्या ज्यंकय्गु पलिसा भन भन अपः दयो वल । अःयाय्गु भूमि विधेयकं नं सुकुमवासी, भूमिहीन दलित व अव्यवस्थित बसोबासीपिनिगु समस्या ज्यंकय्गु स्वयो उकिं लिपा थयंकतु समस्याया हाँगः काय्केता ग्वाहाली याई । थजगु खाय् सांसदपिनिगु ध्यान वानय् मः ।

खप अस्पतालया स्वास्थ्य सेवा

कृतिका प्रजापति

खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु खप अस्पतालं आ.व. २०८१/८२ सं ७४गु जिल्लाया २ लाख ८८ हजार ९४६ म्हा बिरामीपिन्ता स्वास्थ्य उपचार ब्यूगु जुल । थुथु आ.व. सं २०८०/८१ खय अस्पतालं ७० जिल्लाया २ लाख ३७ हजार ४०५ म्हा बिरामीपिन्ता स्वास्थ्य उपचार सेवा ब्यूगु खः । खप अस्पतालं दायँ ३६५ न्हँ ११ घण्टा ओपीडी सेवा बियो वगु अस्पतालया बांलागु पक्ष खः ।

खप अस्पतालं अःबालरोग, न्हायँ, न्हयपं व घाँटी (ENT), हाडजोनी व नशा रोग, स्त्री रोग, छँगुया ल्वय, भिडियो एक्सरे, इन्टरनल मेडिसिन, एम.डी.जि.पि. दन्त (वाँ), जनरल सर्जरी, नुगः ल्वय, युरोलोजी, न्यूरोसर्जरी सेवा थजगु विशेषज्ञ सेवा बियो वगु दः । अस्पतालय् थीथी ल्वयया ३७म्हा विशेषज्ञनपां नीम्हा स्वयो अप मेडिकल अफिसर व २४९ म्हा जनशक्तिं सेवा बियो वगु दः ।

जनताया निंति भिंगु स्वास्थ्य सेवा बियगु तातुडः निःस्वांगु खप अस्पतालय् विशेषज्ञ सेवा १००- तका व मेडिकल अफिसरया सेवा ८०- तकां काय फै ।

२०७९ सालया स्थानीय तहया निर्वाचनय् नेपाल मजदुर किसान पार्टी खप अस्पतालता अज बांलाक हछ्याडः १०० गु शैयया सुविधा जःगु अस्पतालकाथं हछ्यायगु, वडा वडाय् स्वास्थ्य उपचार केन्द्र त हछ्याड विशेषज्ञ चिकित्सकपुं नपां या नियमित स्वास्थ्य शिविरत ततं वानय्गु बचं ब्यूगुखः । खप नगरपालिकापाखं चाय्कतःगु सहरी स्वास्थ्यकेन्द्र ब्यासी, भगवती स्वास्थ्य केन्द्र, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र सल्लाघारी, एम.सी.एच. क्लिनिक भक्तपुर अस्पताल व दत्तात्रय आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रपाखं आ.व. २०८१/८२ खय ५१ हजार २३८ म्हासिता सेवा

ब्यूगु जल । चवय न्हिथाडागु न्ह्यागु नं केन्द्रय हि, दिशापिसाब जाँचय् याय्ता त्वःतसां ल्याब रिपोर्ट वहे केन्द्रय थ्यंकय्गु व्यवस्था अस्पतालं यागु खः । थुगु आ.व. २०८२/८३ सं खप नगरपालिका वडा नं. ७ खँचाया स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण याय धुकः न्ह्याकय्गु कुतः जुयो चवंगु दः । खप नगरपालिकां वडा वडाय् चवंगु आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पाखय थप स्वास्थ्य उपकरणया व्यवस्था यायां बांलाक यंकः मदिक स्वास्थ्य शिविरता न्ह्यायदगु नीति कःघाडवगु दः ।

खप अस्पतालं ल्याप्रोस्कोपी व अर्थोस्कोपि विधि पाखं नं शल्यक्रिया न्ह्याकगु दः ल्याप्रोस्कोपी एमेन्डिक्स, पित्तथैली, हर्निया, पाठेघरया अप्रेशन याडः वगु जुलसा अर्थोस्कोपी पुली व गर्धनया शल्यक्रिया याडः वगु दः । अस्पतालं अःतक थीथी ल्वयया २ हजार ८८ गु स्वयो अपः अप्रेशन याय धुंगु अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर डा. मजेश प्रताप मल्लं धायो द्यूगु खः ।

खप नगरपालिकां २०७४ भाद्र ९ गते निसं छँ छँ नर्सिड पाखं छँ छँ वाड जनताया स्वास्थ्य सेवा बियो वगु दः । नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालयं नेपःया थी थी स्थानीयपालिका नपां मिलय जुयो समुदायस्तरय् स्वास्थ्य व छँ छँ नर्सिड सेवा न्ह्याकय्गु ज्याइवः पाखं नेपाल हे दकलय न्हःपां खप नगरय् छँ छँ नर्सिड सेवा न्ह्याकगु खः । वांगु आ.व. खय् छँ छँ नर्सिड

सेवापाखं ५७ हजार ३२७ म्हा नागरिकपिन्ता छँछँ वाडः नर्सिड सेवा बिय धुंकु ल्याखं क्यडः च्वंगु दः । थुगु आ.व. निसैं नगरपालिकां वडा नर्स व स्वास्थ्य स्वयम्सेविका पाखं मचाबुङ्कपुं मिसातय्ता सुत्केरी महिला स्याहार तथा सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रम' या ज्याइवः हज्याकगु दः । नपां ब्वनयकुथिया मचा तय्गु लागिं वाँ, मिखा नपां न्हायँ, न्ह्यपं व घाँटीया विषय स्वास्थ्य शिविरत न्ह्याकय्गु योजना तःगु दः ।

छँ छँ नर्सिड सेवाया अधिकृत रचना सुवालं ख्वप नगर, दुनय् चायकः तःगु ब्वनयकुथित वागीश्वरी मावि, बासु मावि, आदर्श आजाद मावि, पद्म मावि, ख्वप कलेज, विद्यार्थी निकेतन व शारदा मावि सं बांलाकः विद्यालय नर्सिड न्ह्याकः वगु खाँ काडः दिल । वयकलं धःकाथं ब्वनयकुथि सं ब्वनामिपिन्ता स्वास्थ्य उपचार बियगु तातुडः न्ह्याकगु उगु नर्सिड सेवा नगरया फुक्क ब्वनयकुथि चाय्के दःसा ब्वनामिपिन्ता अपलं भिंजुइगु खाँ काडः दिल । ब्वनामिपिनिगु मदिक स्वास्थ्य जाँच, मौसमी ल्वयया बारे शिक्षा, ब्वनामि व अभिभावक जुमिन्ता अभिमुखीकरण प्राथमिक उपचारमा व्यवस्था, पोषणया खाँ व्याकय्गु, न्हिनयया बजी नैगु पोषणयुक्त याय्ता परामर्श याय्गु थजगु ज्या विद्यालय नर्सपाखं याडः वगु खाँ नं व्याकल ।

अथेहे नगरपालिकां मःगु अक्सिजन व हि नं ख्वप अस्पतालं नगरवासीपिन्ता सिंति बियो वगुदः । ख्वप अस्पतालं लय् थ्यं मध्यं १०० सिलिन्डर अक्सिजनन इडः वगुलि नगरपिनय्या बासिन्दापिन्ता तग्वगु सिलिन्डरया २५०- तका व चिच्याग्वगु सिलिन्डरया सच्छि खं बियो वयो च्वंगु दः । आ.व. २०८१/८२ सं चिच्याग्वगु सिलिन्डर ९,७२८ गः व तग्वगु सिलिन्डर ४६५९ गः याडः १४३८७ गः अक्सिजन सिलिन्डर म्युगु ल्याखं कयं ।

ख्वप अस्पतालं धेबा मता धायो सुनं नागरिक सीय थम्बः धाय्गु मतिं 'विपन्न उपचार कोष' दयकः गरिब व विपन्न वर्गया बिरामिपिन्ता धेबा म्वायकः उपचार सेवा बियो वयो च्वंगु दः । थ्वहे इवलय् ख्वप अस्पतालं अः निति हे छम्हा ह्यामचाताकः गु दुर्लभ ल्वयया उपचार गरिबीयाडः याय् मफयो च्वपिन्ता धेबा म्वायक उपचार याडः ब्युगु दः । अः व मचा फुक्क ल्वचं लांक छँ छ्वय धुंकु खाँ अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर डा. मजेश प्रताप मल्लं धायो द्युगु खः । तःतःहांगु दीर्घ ल्वय जूपुं बिरामीपिन्ता नगरपालिकां हिंदाइ तका ल्याखं आर्थिक सहयोग नं याडः वगुदः । आ.व. २०८१/८२ सं २२५ म्हा बिरामीपिन्ता रु. ३३ लाख ७५ हजार तका क्वतिया आर्थिक ग्वाहाली यागु ल्या दः ।

आ.व. २०८१/८२ सं ख्वप नगरपालिकां चाय्कः तःगु

सच्छि व सुइस्वंगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

श्वास प्रश्वास पुनःस्थापना केन्द्रय् २,२१३ म्हा, ख्वप तिलगड्गा आँखा अस्पतालय् मिखा जाँचय याकपुं ३०,५६० व १०३७ म्हा सिया मिखाया मोतीबिन्दुया अप्रेशन जूगु दः । नगरस्तरीय नागरिक आरोग्य केन्द्र ३२७४ म्हा सिता आयुर्वेद सेवा ब्युगु ल्या खं कयं अथेहे अस्पतालं नगरया थीथी थासय जूगु स्वास्थ्य शिविर पाखं ४५६५ म्हा सिता सेवा ब्युगु जुल । थ्व नं बाहेकं नं ख्वप अस्पतालय आ.व. २०८१/८२ खय् ४६१२ म्हा सिता एम्बुलेन्स सेवा, १३१ म्हा सिता शवबाहन सेवा, २०,२५७ म्हा सिता ड्रेसिड सेवा, ३४९५ म्हासिता नुगःया ल्वय, ११७५६ म्हा सिता इसिजि सेवा, १०५९० म्हा सिता ल्याब सेवा, ६४५ म्हा सिता सुत्केरी गर्भ जाँच, सेवा ब्युगु जुल ।

ख्वप अस्पतालय २०८२ असार १ गते निसैं 'आमा तथा नवजात शिशु कार्यक्रम' लागु याता प्रस्तुति सेवा पाखय वांगु आ.व. सं १८३ म्हा सिनं नर्मल व २५८ म्हा सिनं शल्यक्रिया पाखं प्रस्तुति सेवा काल ।

ख्वपया ब्रम्हायणी च्वंगु ख्वप अस्पताल पाखंया अन्तरंग विभाग पाखं २५७२ म्हा सिनं अन्तरंग सेवा काल ।

ख्वप नगरपालिका अः स्वास्थ्य हव (केन्द्र) काथं हज्याडः च्वंगु दः धःसां पाइमखु । सङ्घ सरकारया पूर्ण स्वामित्व खय्या ख्वप नगरपालिका वडा नं. १ य् च्वंगु भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालं व शहिद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्र नं च्वजःगु उपचार सेवा बियो वयो च्वंगु दः । बागमती प्रदेश सरकारपाखं न्ह्याक च्वंगु भक्तपुर अस्पतालं नं बांलागु उपचार सेवा बियो च्वंगु दः । गुकिं अः ख्वप देशय् तःगु ल्वयया बांलागु उपचार याय दःगु थायकाथं हज्याडः च्वंगु सिय दः । उकीं ख्वपया ख्वप अस्पताल, भक्तपुर अस्पताल व मेमेगु अस्पतालं ब्युगु सेवापाखं जनतातय्ता तस्कं अःपुगुखाँ स्वापु दःपिसं धायो वगु दः ।

थम्हा नातेदार जुगुलिं वयकयागु पक्षकायगु मखु

कुशल

सुथाय् सात बजे वडा कार्यालय बैठक दगुलिं जि त्यलंहे वडा कार्यालय वाडा । कर्मचारीत सुथाय्ता सःमतागुलिं जिं थमं हे वडायागु खापा चायकः चवडा । उठले हे जनप्रतिनिधिपासापुं नं थेंक भाल । अले नपांनपां सरोकारवाला पासापुं नं थेंकवलः । बैठकया दको सरोकारवाला मनू त वगुलिं जिं च्या नं हय्ता पसले निर्देशन बिया अलय् औपचारिक रुपं बैठक शुरु याडा । उठले लाक हे बैठक नपां सरोकार मरुम्हा मनू छम्हावल । वयकयां नां सृजना सुवाल (छुडागु नां) खः । अले वयक जी नाता नं परे जु । बैठक शुरु जुगु लिं वयकता जिं पलखः मेगु कोठाय् भाचा लानेता इनाप याडा । अकिलिपा जिं बैठक शुरु याडा थःथः गु विचःतयता इनाप याडा ।

बैठकय् यको विचार विमर्श जुलः । सरोकारवाला पासापिसं थः थःगु विचःतयो दिल । वहे इलय् जिं एक छिन धायो जि मेगु कोठाय् वाडा । आना जिमी नाता परेजुम्हा छम्हा मिसा चवडः चवना । उमेरया हिसाबं वयकजि स्वयो थाकालीजुई । वयकता वडा कार्यालय छाय भाया दक जिं न्यडा ? वयकयागु वडा मेगु वडा जुगुलिं जि भाचा अचम्मनं जुल । वयकयागु समस्यापोंकेगु श्व वडा मखु । अथेसानं जिं वयकता प्रश्नन्यडा ।

जिगु प्रश्नया उत्तरे वयकं “भाइ भी नाता परेजु । अकिं श्व वडा जिगु वडा मखुसां जिगु समस्या छक कानेता वयागु खः । जिता यक्व हे समस्या जुलः । जि छिगु छँ नं न्हच वाड वयेधुन । छिथाना वडा कार्यालय भाला दक जहानम्हासिनं धायो दिला । अकिंजि सुथालिसीं वडा कार्यालय वयो चवडागु खः । जिगु छँ छि सिहेस्यु । जिगु छँ लिक्क धः द । व धलं जिगु छँ चुइक यङ्किन । तालेलाक जिगु छँ लागुलिं धले वगु नायागु यको फोर्स द । वहे फोर्स वगु नायाता जिगु छँ न्हयोने च्वम्हा शत्रु कृष्णाचा (छुडागु नां) नं पाना । जस्ता तयो व फोर्सवंगु नायाता पश्चिमपाखें छ्वेता जस्ता तला । जिगु वडा कार्यालय वाडः वडाध्यक्षता व वडा निरीक्षकयाता धायावले वास्तामया । व कृष्णाचा वडाध्यक्षता व वडा निरीक्षकता धिबा नकला ज्वी । अले इलेविले

भत्तीपसले बजिनकल ज्वी । अकिं नेमकिपायामा वडाध्यक्ष जुयां छुयागु । धिबानयो ज्या याइम्हा अले भत्तीपसले बजिनयो कृष्णाचाय्गु पक्ष काइम्हा । अकिं छि जिगु छँ वयो छक निरीक्षण याडः बिया । अले व जस्ता लिकाक बिया । नत्र सा अ व वइगु सिजन जुगुलि जिगु जग्गा व छँ चुइकयकि । श्वहे खाँ धायेता जि भाइयागु छँ न्यक स्वक वय् धुन । छितानपालाय्हे मफुत । अकिं वडा कार्यालयहे वयो नपा लःवयागु खः ।”

वयकयागु खाँ न्येनय् धुकः जि सम्बन्धित वडाध्यक्षता मोबाइल खे कल याडा । वडाध्यक्ष ज्यू नं धलेचवंगु पातालिकायो वियगु वचन बियोदिल । वहे खाँ जिं सृजनाजीता धायो वडा नं विदा वियो बैठकं वया ।

कन्हेखुनं सुथाय् त्यलंहे सृजनाजी छँ हे वयो चवन । सुथाय् पाँच बजे छँ वयो पिडः चवन । जि धसा लिपालाक दानेगु बानी दःगुलीं वयक घण्टौ जिता लाडः चवन । खःसिल सुथासियागु ६ बजे वयकलिसी खाँ ल्हायेता जि बैठक कोठा वाडा । जि सोफाय् फेमतुंडा बलेहे वयकं खाँ शुरु यात, “भाइ म्हेग वडा निरीक्षक नं व जस्ता हतेमया । वडाध्यक्ष नं हतेयाय्गु आदेस मव्युधाल । जि चछि न्ह्यँहे मव । चछि हे वः वगुलिं जिगु छँ न्हयने चवंगु धलं यको ना बवल । अकिंजिगु छँ चुइकयेंकिला धक जिता चिन्ता जुयो न्हयहे मवः । अकि सुथाय खाःहालेसातं जि भाइयाय्गु छँ हे वया । थौं छक जिगु छे वेहेमाल । वडाध्यक्ष व वडा निरीक्षक न्यम्हासिनं जिगु इनापयाता वास्तामया । भाई नं छक छँ निरीक्षण याय्हेमालि ।”

जिता सृजनाजी यागु खाँ खय् विश्वास मरु । म्हेग वडाध्यक्ष पासां जस्ता लिकायो बेगु वचनव्यगु खः । जिं मोबाइले घडी (ई) स्वया । नकतिनी ६ बजे जुला । अकिं वडाध्यक्ष पासाता डिस्टर्ब जुइधक कल मयाडा । अकिं वयकता जिं प्रतिउत्तर बिया, “अले जानयो जी छिगु छँ निरीक्षण वय्क धायाः । तर मेगु वडाखय् जि निरीक्षण वेमज्यू । छिम्हा शत्रु कृष्णाचां जिता नं मंदेकीगु मखु । अले जिगु क्षेत्राधिकार नं मखु । अले श्व छिगु विषयखे जिं नुवाय् नं मज्यू । जिं

सच्छि व सुइस्तंगूगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

वडाअध्यक्ष व वडा निरीक्षकता सल्लाह व सुभाबदक वेफैक । अकिं छिगु वडायाम्हा वडाध्यक्ष व वडा निरीक्षकता अजन धसा ज्यूगु कः ।

प्रतिउत्तरखे सृजनाजी नं धाल, “अपुं न्यम्हां धिबा नयो ज्या याडबिपुं खः । अल्य व कृष्णाचां इलेविले न्यम्हा सिताहे भत्तीपसले बजिनकतगु दः । अले मेम्हा वडा सचिब, प्राविधिक व सहायक सचिबता नं व कृष्णाचां धिबा नकगु खः । अकिं व वडां जिगु पक्षलेय् नुवाई मखु । अकिं छिहे छक भासँ ।”

सृजनाजीयागु जवाफ न्यडः जिता तं:वल । वयकलं जनप्रतिनिधि व वडा कार्यालययापुं कर्मचारीपिन्ता भ्रष्टाचारयागु आरोप बियो दिल । नेमकिपायापुं कार्यकर्तात जनप्रतिनिधि अल्य कर्मचारी जुयो अथे घुस नइमखु । अथे नलधसा पार्टी पक्कै हे कार्वाही याई । अले जिं सियागु अनुसार सृजनाजीं धायदिपु जनप्रतिनिधि व कर्मचारीत अथे घुस्याहा मखु । अकिं जिं सृजनाजीता नाइगु सलं जवाफ बिया, “सृजनाजी जनप्रतिनिधि व कर्मचारीतेता विना प्रमाण आरोप वे मज्यु । प्रमाण दसा जिता बिया जिं कार्वाही याकेगु कुतयाये । छिगु खाँ मन्यना धायवं अपुं भ्रष्टाचारी जुइमखु । अले छिगु वडायाम्हा जनप्रतिनिधिपुं सिक बालापुं खः । जनतातेसं विश्वास याडः त्याकपुं जनप्रतिनिधितेता विना प्रमाण मन्य वथें धायेमज्यु । अकिं भाचा विचा याडः जक नुवाडः दिसँ । अ छि छँ भासँ । अले जानयो जि छिगु छँ निरीक्षण याडः वय् ।” जिगु खाँ न्यडः सृजनाजी उत्तर वेमफुत । वयकयागु खः ह्योसे चवन । वयक छुं हे मधसिं जिगु छँ विदा जुल ।

नातेदार जुला धायवं दको खां खःजक विश्वास याय् मज्यु । थगु स्वार्थता सर्वोपरि थानेयाइपुं मनुतलिसीं न होसियार जुयम । अले वडाध्यक्षयागु छँ वयो चाप्लुसिं यो वइपु मनुतलिसीं न होसियार जुयम । अग्रज नेतातयसिं इलेविले राजनीतिक प्रशिक्षणने यक्व थव खा न्यडः चवडागु हे खः । अकिं थ नाता, तता, केहँ, कीजा, दाजु, मिसां धाइगु खाँ दक्व सत्य मज्युफः । थं सुथायलिसी हे वः वलः । अथे जुगुली जिता सृजनाजी नं सुथाय् लिसीं स्वःवयता फोन कलयातः । जि न्हीनय् फुर्सद दतकिं वय दक जवाफ बिया । वदिनखुं न्हीनेनं व वयो चवनः । यक्व वः वगुलीं वडा कार्यालयनं सेवाग्राही त मवः । अकिं जि न्हीनेयागु दोस्रो प्रहरखेः सृजनाजीयागु छँ व ढल निरीक्षण याय्ता वाडा अथेतुं व वडायाम्हा वडाध्यक्ष व निरीक्षकता नं आना भाय्ता इनाप याडा । जिनं एकछिने हे आना थ्यन । सृजनाजीयागु परिवार, वडाध्यक्ष, निरीक्षक व

कृष्णाचा नं आनावल । यक्व व वसां छरछिमेकता आना मुनः । जिं ढलयागु वालांक निरीक्षण याडा । जस्ता वीचय् लाकतगुलि यक्व फोर्स वगु ढल या ना खः सृजनाजीयागु जग्गा व छँ याता भाचा समस्या याइगु खाने दः । अकिं जि व वडायाम्हा वडाध्यक्ष व निरीक्षकता जस्ता हते याकेता इनाप याडा जस्ता हतेमयाय्गु जुसा भाचा उत्तर पाखें स्वयो जग्गा व छँ याता असर मजुइक तयोदिसं धकः इनाप याडा जिगु इनाप खय् वडा निरीक्षक नं जस्ता पुराहे लिकायो विल । व जस्ता लिकायेसातं कृष्णाचा ल्वः वल ।

जिं आना जवाल-सवाल मयासिं वडा कार्यालय वाडा । अथेतुं मेपु पासापुं नं वान । कृष्णाचा याकचा हाल चवन । कन्ह्य खुनुं नगरपालिकायागु छगू बैठकखे वडाध्यक्षजी नापा लात । बैठक सिधय्क वयकलं जिता धायोदिल, “म्हेग भी चिया त्वने लिपा कृष्णाचा वडा कार्यालय वयो ल्व वल । उब्ले छि वडा कार्यालयनं पिहाँ वाने धुंकल । छिता कृष्णाचां गम्भीर आरोप लगे यात । थुगु वडा त्वत मेपिनिगु वडा वयो निर्देशन ब्युवला हँ । थानायाम्हा वडाध्यक्ष ख्याचा जुललाः । थानायाम्हा वडाध्यक्ष व निरीक्षक लिसी छलफल याडः तयागु जस्ता लिकायो छु केने तातांगु खः । छपुं वडाध्यक्ष व निरीक्षकनं ज्या लगेमजु हँ । थ नातेदार जुयो पत्वालेय् वयो शक्ति क्यवलः । व वडाध्यक्ष स्वयजिनं छु कमधक । अथे थः नातेदारयागु पक्ष कायो नुवाइम्हा वडाध्यक्ष जनतानं त्याकम्हा धायलाइकला ? थानायापुं वडाध्यक्ष मतःला । वडानिरीक्षक नं सितःला । बैठकके छलफल जुयो तगु जस्ता लिकायो नं गनाजि । अःजिगु छँ चुइक यंकिजुलः । थजपु नं जनप्रतिनिधि जुइला ?”

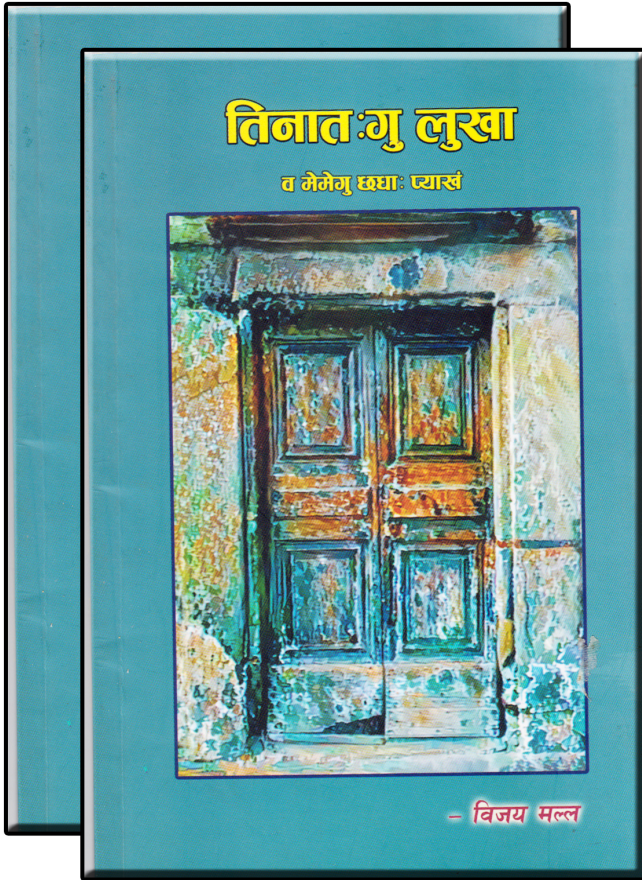
वयकयागु धापु न्यडः जिता तं वल । तर अयसानं जि नरम सलं धाया, “नातेदार जुयो हे वया गु खः । तर थम्हा नातेदार जुगुलिं वयकयागु पक्ष कायगु मखु । जनप्रतिनिधिपुं पीडितया पक्ष काइपुं खः । जीं स्वयवले भाचा अन्याय जुल धाय्गु विचःखः । अथेनं अजनं छलफल यायज्युगु खः ।”

जिगु खाँः नं वडाध्यक्ष ज्यू न्यडः दिल । वअवले कृष्णाचा विरोध यासां नं जस्ता लिकायमगु खः धायोदिल । जिं स्वयवले नं जस्ता पूर्व पश्चिमतगु मिलेजु अकिं कृष्णाचाय्गु खाँः खय् तं चायो दिय मते । वयकयागु खाँः न्यडः छिता यक्व चित्त दुखेजुल ज्वी खः गु खाँः धायवले दकोसिंता मदैमखु जुयोचवना । जि सोच मगन जुल । मवयो नातेदार तंच, वाडः कृष्णाचा तंच । धात्थें जनप्रतिनिधि तेता ज्या यागु थाक् । डेमोकल्सयागु तरवार क्वय चवडः ज्या यायमगु धगु खाँःखःहे जुयो चवना ।

ल्वहंया बारखं

प्याखंठव:त:

बिपिन बाबुसाहेब : जमीनदार
मिसा (ज्वालाभैय्याँ) : बिपिन बाबुया कला:
न्हापांम्ह मन् (श्रीकान्त) : स्कूलया मास्टर
निमम्ह मन् - शत्रुघ्न) : ज्वालाभैय्याँया च्य:
स्वमम्ह मन् (रघुवीर सिंह) : बिपिन बाबुया भक्त
मिसा (कृष्णालानि) : बिपिन बाबुया लिथुम्ह कला :

(छगू सुनसान खिउँसे च्वंगु थासय् भलक्क स्वयेबलय् ल्वहंया छ:त थें च्वपिं मनूतय्गु आकार खनेदइ । छ: तुइसे च्वंबलय् व ल्वहंगा मूर्ति थें च्वपिं मनूत छम्ह निम्ह उसिं सनाहइ । उकिं इपिं मूर्ति मखु धयागु सीदया वइ । तर इमिगु अङ्ग जक सनाच्वंगु बाहेक मेगु खनेदइ मखु । आकाभाकां उकी मध्ये छम्ह हालाहइ । सुनसान भङ्ग जुइ । मेपिसं नं छुं चायाव: थें च्वनी । गुम्हं गुम्हं बुलुहं इरुथिरू जुइ । इपिं तस्सकं आश्चर्य जुया: थ:थ: पिनिगु म्हय् थियास्वइ । थ: म्हेस्यां हानं मेमेपिन्त नं थियास्वइ ।
ध्याकुंचां न्हापां हा:म्ह मन् बुलुहं दनावइ ।)
व हे मन् : थौं जित: छु जुल, मिखां छं खं थें च्वन ! छु छिपिं नं

म्वा:पिं ख: ला ?

मेम्ह मन् : जिं थ:त थ:म्हं थियास्वया । जिं म्हुतुं खें नं ल्हायेफु, जिगु ल्हा:तुति नं सं । (छम्ह मिसा ब्वाँय् वइ ।) छ सु ?

मिसा : जि ! जि सु ? यक्व न्हि लिपा न्ह्यलं चाल । जि गन दु, छिकपिसं धयादी फु ला ? धात्थें धयादिसें, छिकपिं सु थें ! जित: ग्यासैं वल, आ: नं जित: सुनानं ल्यु वयाच्वंगु दनि ला ? छु खें जित: नं लुमंसे वयाच्वन । न्हापायाम्ह मन् : लुमन्ति । ख:, जित: नं छुं लुमं थें जुयावल । जिं छुं लुमंका च्वना । जिगु न्ह्यपुइ छक्वलं

इननन वया: होशय् वल । अन छुं रूप नं मदु, आकार नं मदु । अन त्रास बाहेक छुं हे मदु, खालि शून्य जक । अँ जित: लुमन, छखा छँय् किसि छम्ह चिनात:गु दु । छु जि म्वा:नि ला ?

मिसा : त:खागु छें, गपाय्स्कं त:खागु छें ! ख: लुमन, जित:व त:खागु छें, गन तत:पा:गु भ्या:, बार्दली पिहां व:गु भ्वाम्म च्वंगु सिमात नं दु, ख: जि अन हे छँय् ।

नमम्ह मन् : छ व हे छँय् दुगु ख: ला ? न्हापा जि नं व हे छँय्, छं जित: पक्का नं म्हसीमा: । छंगु नां ?!

मिसा : जिगु, नां, जिगु... ग्व, जिं ला लुमंके मफुत । जि सु ? (अन हे फ्यतुना च्वम्ह मेम्ह मन् आकाभाकां दना: न्ह्य:ने वइ ।) थव सु ?

स्वमम्ह मन् : जि ! छिपिं थें नां मदुम्ह नां ! छाय् नां माल ? तर थौं थव भीत छु जूगु, वं नवाना हल, व हालाहल, जिं नवाना । दक्व इरुथिरू जुइफु । छम्हं मेम्हेसित म्हस्यु थें, म्हसिया: नं ल्व:मं थें ! जिगु नां जित: याद वल । जिगु नां रघुवीर सिंह ख: नि सा ।

स्वम्हं : रघुवीर ! (स्वम्हं छप्पं जुया: दनी ।)

रघुवीर : छाय् ग्यानागु छिपिं ?

न्हापायाम्ह मन् : जित: छंगु ना लुमना वल । छ व हे रघुवीर सिंह ख: । छंगु स: नं अथे हे च्वं, जिं म्हस्युम्ह रघुवीर सिंहयागु थें । छंगु ख्वा: नं अथे हे च्वं, छं जित: नं म्हसीमा:, अँ जि स्कूलया मास्टर श्रीकान्त ।

मिसा : छि श्रीकान्त, श्रीकान्त मास्टर साहेब ला ?

रघुवीर : छि श्रीकान्त ला ?

निमम्ह मन् : अयसा जि

मिसा : नकतिनि लुमन का, जि ज्वालाभैय्याँ हे ख: । ख: जि ज्वालाभैय्याँ, आ: जित: लुमन- जि छाय् ग्यासैं वल !

सच्छि व सुइस्वंगूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

रघुवीर छ हत्यारा !

श्रीकान्त : रघुवीर, छ गबलानिसैं थन दुगु ?

रघुवीर : जिं मस्यु । जिं थुलि हे जक स्यू कि जिं व हे छँय्
च्वंम्ह छम्ह च्यः शत्रुघ्नयात स्यानाः छँय् वना । छगः
छ्वाउँसे च्वंगु गोली थें जाःगु जिगु छ्यनय् दुहां वन ।
अले छु जुल जिं मस्यु, थौं छिकपिन्त खनाचवना ।

श्रीकान्त : अय्सा छन्त नं स्यात का मखु ला ? !

ज्वालाभैर्याँ : छं लुमं ला रघुवीर !- छं जिगु म्हुतुइ रूमाल
स्वचाकाः ल्हवनायकाः पां जिगु न्ह्यपुइ कयेकल ।
जिं छन्त गुलि बिन्ती याना- मस्त छकः जक नापलाके
ब्यु धकाः । छं जितः व मस्त छकः हे नापलाके
मब्यु । व मस्त ! उफ् छ निर्दयी खः !

निमम्ह मनु : जितः नं लुमना वल, जि शत्रुघ्न । रघुवीर दाइ !
छं जितः म्वाः मदयेक हे स्यात । जिगु छुं दोष दु
ला ? जि छम्ह भारा सिलीम्ह च्यःयात तकं स्यात,
आखिर छाये ?

ज्वालाभैर्याँ : छ शत्रुघ्न छ, का स्व, छन्त नं स्यात, थौं हे तिति
सिल ।

रघुवीर : खः, जिं दक्कसित स्यानागु खः ।

ज्वालाभैर्याँ : छंगु ला छ्वाः नं स्वयेमाःगु मदु । मास्टर साहेब !
थ्वयात भीगु दथुइ सुनां, छाये हःगु जुइ ?

श्रीकान्त : ग्व जिं नं मस्यु, थौं न्ह्यलं चायेन्ह्यः जितः न्हापा छुं
जूगु दु धयागु लुमंसे वयाचवन- जरूर छुं जुल । व
छँय् छगू तःधंगु घटना जूगु दु ।

रघुवीर : जितः नं अथे हे थें च्वं, मालिक साहेब भाया हे चवन
जुइमाः !

ज्वालाभैर्याँ : सु मालिक ?

रघुवीर : बिपिन बाबुसाहेब ।

ज्वालाभैर्याँ : बिपिन, गुम्हेस्यां जितः ह्ययेकाः यंकल, छम्ह निम्ह
मचाखाचाया मां जक जुइवं अहो ! वयागु ला नां हे
काये मते रघुवीर ! वं दाःगु ला जिगु म्हेछम्हं हे
वँचुसे च्वनि । वयागु छ्वाः जक लुमंसे वल धायेवं
जिगु म्हेछम्हं क्वानावइ । हाकनं थन नं वल धाःसा
जि गन बिस्यु वनेगु ?

रघुवीर : व वल धाःसा जिं नं बदला काये । जिं स्यू, वं खः, वं
हे खः, ध्यबा बी धकाः छितः स्याकेब्यूगु, वया यःम्ह
मिसा ला मेम्ह हे दु । न्यनादी ला, व मिसा वःगुलिं
छितः मस्यासैं मजिल । छिं सिल, छिकपिनि काय्-
म्ह्याय्पिं नं स्यात, इपिं थन हे गनं दयेमाः ।

ज्वालाभैर्याँ : छु धयाः, रवि व समा नं स्यात ला ? जिं छु खँ
न्यनेमाःगु उफ् !

रघुवीर : थ्व हे ल्हाः खः इमित स्यानागु नं । थ्व ल्हातं सु सु
जक मसी ! छम्ह जमीनदार मालिकया हुकुमं छम्ह
सेवकं छु याये मफइ ! मास्टर साहेब, छिकपिंसं
गामय् ज्या याइपिन्त खःखःगु खँ स्यानाः इमित भड्कय्
यानादीगुलिं छितः स्यात । छितः छुरीं सुयाः स्यानाम्ह
जि हे खः । चान्हय् छि तुकिया न्ह्यःने सफू ब्वनाच्वंगु
खः । जिं छितः ल्यूनें छुरां सुया, छि ला अन हे
सित । अहो ! गजाःगु दृश्य व ! छिगु जन्हुलिं हि ला
फोहोरा थें पिहांवल । जिं तुरुन्त हे छितः जमीनय्
थुना । स्यू ला, व अपराधय् छिगु पक्षय् ल्यूपिं
ज्यामितय्त् ज्वन । थौतक इमित भूयालखानाय् कुना
हे तःगु दयेमाः । साक्षी च्वनाम्ह जि नं छम्ह खः ।

ज्वालाभैर्याँ : रघुवीर, उफ् ! जिमि काय्-म्ह्याय् निम्हं स्यात ।
समा गपाय्सकं बांलाः म्ह, नकतिनि नकतिनि खँ
ल्हाये सःम्ह । 'ममी ! ममी !!' धयाः हिसिचा दयेक
चुप्पा नः वइपिं, इपिं सित का मखु ला अय्सा !
अहो ! थ्व गजाःगु खँ न्यनेमाःगु जिं !

श्रीकान्त : आः अफसोस यानां छुं दइ मखु । सुंक च्वनादिसैं !
ख्वयादी म्वाःल ।

ज्वालाभैर्याँ : गथे यानाः ल्वः मंकेगु जिं इमित ! जि छम्ह मां
जुयाः जिमि मस्त स्याःगु खँ न्यनाः मख्वसे च्वनेफइ
ला ? छिं हे छकः धयादिसैं सा !

श्रीकान्त : आः भीगु न्ह्यपुं नकतिनि लुमंकेगु ज्या बियाहल ।
अय् जूगुलिं भीसं सह याये मफु । न्हाचःतक भीत
छुं तकलीफ मदु, पीडा मदु, लिपातक नं दइ मखु ।
तर थ्व लुमन्ति हे भीगु व्यथाया मूखँ खः । थन
छुकियागु व्यथा धायेगु ! न भीगु छ्वबिया मू थन दु,
न थिति हे दु । अय् जूगुलिं छुं धन्दा कयादी माःगु
जरूरत मदु ।

शत्रुघ्न : गजाःपिं पापीत ! व मस्तय्त् छाये स्यायेमाःगु, इमिसं छु
अपराध याःगु दु ?! अहो ! रवि व समा ला जिगु मुलं
इकिधिकि हे सनी मखुस, हाई ! गुलि हिसिचा दुपिं
मस्त !

ज्वालाभैर्याँ : अँ, धात्थें छन्त ला त्वःती हे मखु का । मस्तय् छ
गपाय्सकं यः का ।

रघुवीर : थ्व ल्हातं जिं फुगु गपाय् गपायुधंगु अपराध यानागु
दु । मालिकया उजं कयाः छिकपिनिगु गां तक नं
च्याकागु दु । इमिगु सामान कायेत इमिसं गुलि ल्हाःतुति
जोरय् याइ । जिं बन्दुक ज्वनाः इमित ला सामान
थीके तक हे बी मखु । गुलि मस्त, बुराबुरित मिइ
च्यानाः सी । गुलि मनु ला छँ-बुँ मदयाः कंगाल

सच्छि व सुइस्वंगुगु स्वप पौ, ब:छि पौ(पाक्षिक)

जुइ । थजा:गु घटना तकं यानागु दु । थव ल्हा: निपां
अत्याचार व पाप जक या:गु दु । उकिं थव नव: ।

श्रीकान्त : छु अबल्य् छं मस्यू ला, छं यानाच्चंगु ज्या दक्व
अपराध धका: ?!

ज्वालाभैयौ : म्वा:ल म्वा:ल, थव राक्षसनाप खँ ल्हाना दीमते !
थव पापी जित: ला स्यात म्वा:ल का, व मस्तयूत
छाय् स्यायेमाल ? जिं स्यायेधुन धका: सुयातं ल:ल्हाये
मफु ला ? थव महापापी ख:, थव महादुष्ट ख: ।
थवयागु ख्वा: जक स्वये मातले हे भीत पाप लाइ
(थुकलं बी ।) गथे याना: ल्व:मंकेगु जिं व कतांमरि
थें जा:पिं मस्त ?!

रघुवीर : ख:, जि महापापी, महादुष्ट अले अपराधी । हरे ! थव
जिं यस्सें यानागु ख: ला ? छु जित: जक थुजा:गु ज्या
याये य: ला ? छु जित: जक माया मवं जुइ ला ?!
ज्वाला लानि, छि थें जा:म्ह भलादमीम्ह मालिकनीयात
थी तक हे जगु हिम्मत मदु (छ्यं ल्हवना:) छित:
थयुक्क छक: हे स्वये मफुत । तर व चान्ह्य् छित:
स्यायेत ज्या ढवल । न्हापां जि गजब जुल । वयात
जिं विश्वास याये मफु । छि थें जा:म्ह भलादमी,
पतिव्रता दुम्हेसित स्यायेगु ज्या, गथे याना: विश्वास
यायेगु ? तर उबल्य् जिगु छातीइ मालिक बन्दुक
धस्वाकल । जिं छित: स्यायेगु ज्या मयायेगु जूसा
जित: अन हे स्यानाबी धाल । अकिं जिं छित: स्यायेगु
आँट याना । जि छि छनाच्चंगु क्वथाय् वया अले
छिगु म्हुतुइ काप: स्वचाका । अबल्य् मालिक बन्दुक
ज्वना: छथासं यमराजं स्वये थें थपाय् थपाय् ग्व:गु
मिखां स्वयाच्चन । छि मिखा भव्य्भव्य कना:
वाथावाथा कनाच्चन । सिं फायेत तयात:गु पाय् जिगु
मिखा वन । अले जिं पा कया: मिखा तिसिना: छित:
मुइका । छित: मुइका: छित: स्यायेफइ धयागु जित:
विश्वास ला मदु । अहो ! छिगु ख्वाल्य् गपाय्सकं
त्रास दु ! मिखा नं गुज्या:गु माया वं ! छित: स्यायेत
जिं गजा:गु आँट यायेमाल । थव ल्हा: छाय् कुतुं
मवन आ:तले ।

श्रीकान्त : म्वा:ल का म्वा:ल, त्व: ताछ्व थव खँ ! छ हत्यारा
मखु । स्या धका: ज्या बिल, छं पालन यात । छ
छम्ह इमानदार च्य: ख: ।

रघुवीर : मखु मास्टर साहेब, जि पापी हे ख: ! ज्वाला लानि,
छि ख्वयादी म्वा:ल ! जिं छिकपिनिम्ह मस्त स्याना ।
इमिसं 'ममी ! ममी ! पापा ! पापा !!' धका: तत:सलं
स:ताच्चन । थव गजा:गु नुग:, उबल्य् तमज्या:गु !

इमित स्यायेधुंका: जि वाथावाथा कन, जिगु ल्हा: हे
गल्य् जुल । मिखां खुसिबा: व: थें ख्वबि वल । जि
ख्वया, ज्वाला लानि जि ख्वया । तर व बिपिन बाबुं
थ: हे मस्तयूत स्या:गु स्वयाच्चन, गुपिं मस्तयूसं
'पापा ! पापा !!' हालाच्चनं हे छक: घय् तक हे
मपू । मिखाय् मायायागु भाव तक हे मदु ।

ज्वालाभैया : म्वा:ल कने मते, जिं न्यने मफुत, सह याये मफुत ।
रघुवीर : छु जिगु जक ल्हा: वन जुइ ला व मस्तयूत स्यायेत ?!
छु जिगु जक मन मानय् जुल जुइ ला ?! व नच्चापिं
मस्तलिसे जिगु छुकियागु इबि ? गजा:गु चिल्लाय्
चिल्लाय् दना: ख्व:गु व मस्त ! जिं थ:गु आत्मा थ:म्हं
हे स्यायेमाल । जिं अजा:गु जल्लाद ज्या यायेमाल ।
जि छाय् मसित ल्हा: ल्हवने न्ह्य: हे ?! अबल्य् जिगु
ल्हा: धवगी मा:गु, व मस्त स्यायेन्ह्य: हे जिं मिखा
तिसिना: स्याना । अले जि वयेधुंका: ख्वया: हाल,
अबलयुनिसं जि वेंय् जुल । अले जि मनू मखुत,
वेंयूतयूसं थें सुयात स्या धाल वयात स्यानाबिया,
याउँसे च्वंक जिं । मास्टर साहेब ! छित: नं स्याना
छुं हे मसीक ।

श्रीकान्त : जित: स्यायेगु ज्या छन्त बिल, छं स्यात । जित: थुकिं
छुं हे दु:ख मता: । तर छं न्हाच: धा: थें जिं न त
ज्यापुतयूत बिपिन बाबुया विद्रोह याकेत स्वया, न
जिगु वनाप छुं सम्बन्ध हे दु । ख:, बरु जिं न्ह्याबलें
धया थें क्लासय् धयाच्चने-अत्याचार सह याये मज्यू:
सह यायेगु बानी याये नं मज्यू । ख:, न्ह्याबलें धया
थें सोभासाभापिं ज्यापुतयूत वास: इनाबीगु
स्यानाबीगु, ग्वहालि याना ।

रघुवीर : व हे ला ख: नि वयात मय:गु । छिं वयाथाय् दासतयूसं
थें याइ मखु । अले वयागु न्ह्य:ने छ्यं धस्वाका:
वनीगु ! का..... थव हे वयात विष मजू ला ? अय्
जूगुलिं ला वं छित: "गोमन सर्प" धका: नां त:गु ।
सुनां वयागु विरुद्धय् छ्यं धस्वाका जुइ वयात व
सर्वनाश यायेत कसय् जुइ । वयात गामय् स्कूल
दइगु अले सुनानं ढव: बीगु तसकं मय: । व हे बिपिन
बाबुयागु लागि थव हे ला ख: नि छिगु अपराध । अले
जित: छित: स्यायेगु लागि खटय् यात । जिं स्यू छि
छम्ह साप हे भिंम्ह ख: । तर अयूसां जिं छित:
स्यायेमाल । यदि जिं छित: मस्या:गु ख:सा व
न्हापायापिं मनूतयूगु फुक्क अपराध जिगु छ्यनय्
लाकाबी ।

छसिकाथं.....

धुकूपिकू जुजुं का, धौं गुर्जु रिब का

छा तासय् छावा प्वालय् छम्हा चखुंचा दु । वया यक्को सम्पत्ति दु । छुछु धासा भिंपू बाग, ध्यबा बाग, कय बाक् छक् व वह छक् दु । छन्हु व चखुंचा थगु छँ चवनाचवंबले भ्वाथगु लं फिनावम्हा छम्हा ज्यापुचा खन । ज्यापुचित खनेवं वं धाल - “हुं वम्हा ज्यापुचिया भ्वाथगुलं, जिति धन सुयां मरु, जिति धन सुयां मरु ।” थथे धयाचवंगु ज्यापुचां ताल । चखुंचां हे थथे हिस्स्याना धागु खना छ्यै वना बांलागु वस पुनावल । बांलागु वस पुनावगु खना व चखुंचां धाल - “हुं वम्हा ज्यापुचा भ्वासिचा, जिति धन सुयां मरु, जिति धन सुयां मरु ।” थथे धागुताया ज्यापुचां तम्बयेका जुजुयाथाय् उजुर यावन ।

ज्यापुचां बिल्लि यात - “हे महाराज ! जित फल्नागु थासय् फल्नागु प्वालय् चवम्हा चखुंचां तस्सकं हेपंख्यात । भ्वाथगु वस पुनावनां हिस्स्यत । बांलागु वस पुनावनां - भ्वासिचा धाल । वयाति धन सम्पत्ति सुयां हे मरु धका वं ला साप हे फुँइ यात । निसाफ याना विज्यायेमाल महाराज !” ज्यापुचिगु उजुर न्यना जुजुया नं चखुंचा खना न्याक्क तं पिहाँ वल जुजुं धाल - “गपाय्धम्हा चखुंचा अय् थव ! आसे रे आसे, जिं स्यूका वैत यायेगु !” थथे धयालि जुजुं सिपाइ छ्या व चखुंचित ज्वंके छवत । सिपाइतेसं चखुंचित न्याक्क चिनाहया वयागु धन सहित जुजुया न्हयोने हाजिर यात । जुजुं ज्यापुचा व चखुंचा निम्हेसिगु खाँ न्यना चखुंचां ज्यापुचित हेपंख्यागु हे ख धका सीका सिपाइतेत धाल - “का थव करपिन्त हेपंख्याइम्हा व हिस्स्याइम्हा चखुंचिगु ला दयेकाहिँ हूँ ।” जुजुयागु थव आज्ञा न्यना चखुंचा छक इतिइति न्हिल अले धाल - “महाराज !

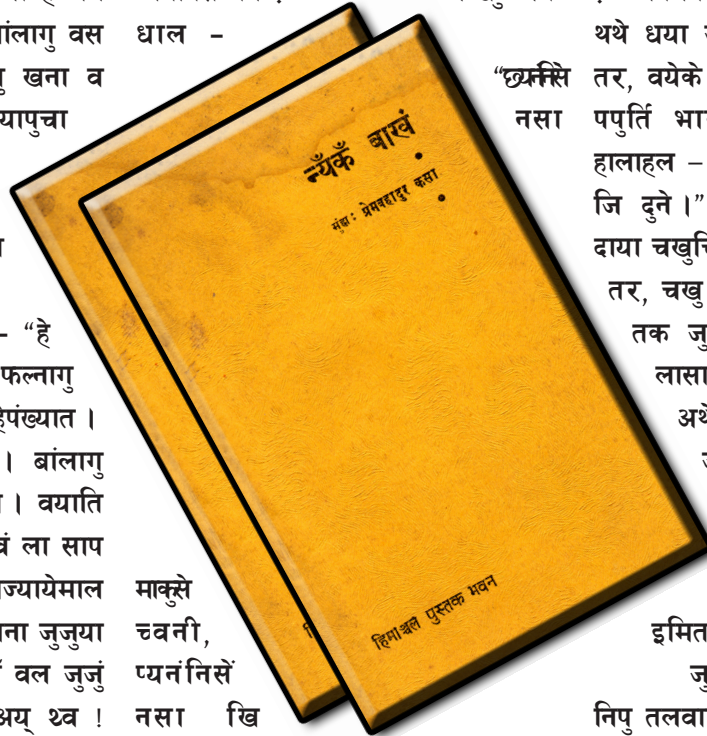
जुजु धैम्हा ला वीर जुइ । छपि धात्थें वीर ख धैगु जूसा छम्हं नयाबिज्याहूँ रे । जिथें जाम्हा जाबा चखुंचा छम्हा नयेत नं कुचाकुचा थला नयेमाला !” चखुंचिगु थव खँ न्यना जुजुया भचा मछासे चवन । का सा का, छम्हं हे नयेका धका चखुंचित चि-चिकनय वाला नयेत थिक्क याना चखुंचिके न्यन - “छ यन- निसें नयेला कि प्यननिसें नये ?” चखुंचां धाल -

“छम्हं नसा

जुगुलिं जुजु छु वामचा । आ चान्हे सकस्यां न्हय वया गनं हास मदुबले जुजुं चखुंचा हालाचवंगु ताल । “अहो, थव चखु चां ला ज्यापुचैत जक हेपंख्यात धयां जित समेतं हेपंख्यात । थव ला साप हे उलि गयं थुलि गयं मस्यूमहा जुयाचवन । तर, जिगु प्वाथय् हे ला ख नि । थौं चच्छि द्या दनेबले थव सिना नं खि जुइ हे धुंकी थें ! छु याइ थवं ?” मनंमनं

थथे धया जुजुं न्हय वयेकेगु कृत यात । तर, वयेके फुगु मखु । चखुंचा ला प्वाथय् पपुर्ति भाराभारा दाया भन ततसकं हालाहल - “जुजु पिने जि दुने, जुजु पिने जि दुने ।” जुजुं तम्बयेका वाथय् पौपौ दाया चखुंचित हालेमते, सुम्क चवँ धाल । तर, चखु चां हालेगु तोतूगु मखु । चच्छि तक जुजुयात थयने बिइगु हे मखु । लासाय् जक फाताफाता पुला जुजुं अथे हे चा व्छत । कन्हे सुथे जुसेलि जुजु निम्हा सिपाइतेत बवना पिथा चवँवन । पिथा चवनेबले चखु चा पिहाँ वल कि चंदक पाला निकू थलाढ्यु धका जुजु’ इमित धयातल ।

जुजुया पिथा चवन । निम्हा सिपाइ निपु तलवार ज्वना चखुंचा पिहाँ वल कि पाले धका जवखवं चवना तयार जुया चवन । तर, जुजुया खि पिहाँ वया नं चखुंचा पिहाँ मव । प्वाथय् चवना ‘जुजु पिने जि दुने, जुजु पिने जि दुने’ धका थगु माथं हालाचवन । लिपा जुजुं ‘म्वाल पिहाँ वा, छंगु धन सम्पत्ति नं फुक लित बी’ धका आपा बिल्लि भाव यासेलिं पिहाँ वल । सिपाइतेसं चखुंचित पाले धका भ्वाक पागु ला जुजुया प्यनय लाना प्यं निकु दल । चखुंचा भुरं बवयाबिया पखालय् जूवन । जुजुया प्यं बाक् दगु खना ‘नल मखुला

माकुसे चवनी, प्यननिसें नसा खि न व इ । महाराजया य त थ । स नयाबिज्याहूँ ।” अथे जूसा छयननिखें हे नयेका धया जुजुं छयननिसें चखुंचा छम्हं नुनाछवत । थत हेपंख्याम्हा चखुंचित जुजुं नयाछवत धका लयल्य- तातां ज्यापुचा छँ वन । जुजु नं न्हिच्छि थ मामागु ज्या याये धुंका बहनी जुसेलि छँ वन । तर व चखुंचा जुजुया वाथय् उखें थुखे थुखें उखे भुरंभुरं बवया ‘जुजु पिने जि दुने, जुजु पिने जि दुने’ धका हालाचवन । न्हिने ज्याजि याना

सच्छि व खुइस्वंगुगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

छम्ह ! नल मखुला छम्ह !' धका मोल्हुया हाय् किनाचवंगु खि फुक्क चाया छवयालि सिमाय् जुना निभा पावन ।

चखुंचा पखालय् चवना थथे धौलं धाल "आ ला, यच्चुसे चवने धुं हलाचवन । उबले लाक्क छम्हा धो लं तीजक वया चखुंचित काचाक्क ज्वनाजिना 'का छंत नयेत्यल' धका धाल । धौंयागु श्व खँ न्यना चखु चिया सातुपुतु वन । तर, वं गाक्क धीरज याता कुमालि जुया धाल- "धौं गुर्जु ! स्व, जिगु म्हा छम्हं खि किनाचवंगु दु । श्व खि किनाचवंगु पपू छक लखय् सिला गंके, अले नयेमासा न ।

आ खि नवयेक नयाँ छु साइ !" धौंगुर्जु नं थेक बिचा यात कि 'ख बा ! खि नवयेक नयाँ छु याये, नयेगु जुसें लि साक हे नये का !' थथे बिचा याता वं चखुंचित तोताबिल । धौलं तोतेव चखुंचां

कल । नये जिल मखुला ? का वा, जि नये पित्यात ।" धौंयागु श्व खँ न्यना चखु चां धाल- "भचा आसे रे । आय्बुयां काय् बुइला ! घौपलख ला लुम्मक निभा पाये ।"

चखुंचित नये धका धो या ई चुलचुल वंका चवन । चखुंचा धासा हतपतिं क्वहाँ वगु मखु । चखुंचिया म्हा बांलाक गँसे लिं धोयात धाल - "धौं गुर्जु, धौं गुर्जु ! का जि निभा पाये गात । मिखा तीसिना आँया, जि छंगु म्हुतुइ दुहां वने ।" धोम गुर्जुया बल्ल नयेत्यल धका बिचा याता धात्थें मिखा तीसिना म्हुतु वांखाया चवन । चखुंचा ववया वया धो या म्हुतुइ भुरक्क खि फानाफिना हानं सिमा कचाय्तुं जूवन ।

चखुंचित नये धका ई चुलचुल वंकाचवम्हा धौं या वाक्की थथं ई फानाचवन । चखुंचा न्हयन्हयं, थथे हालचवन "धुकूपिक्क जुजुं का, धौं गुर्जु खि का ! धकूपिक्क जुजुं का, धौं गुर्जु खि का ! उलिचा बाखं थुलिं ।

सान्त्वना

आशा कुमार चिकंबोजार

वया आँ नय् तस्कं यो । अलय आँ हैम्हा छम्हा साहु जु नं वया इस्ट दः । गुब्बलें वं साहु जु याय्के न्यनि- 'बांलागू आँ वलला ?' धायो । गुब्बलें साहुजुं तापाक्क सः तः धाई । 'अय् दाइ बांलागु, भिंगु, सागु आँ वल' दक । अलय प्लास्टिकया भोला छपा ब्यू ब्यू धाई । पुलांम्हा इष्ट छिं हे ल्ययो कायो दिसँ । गहकी लय ताई आँ तितुतियो पाकय् जू जूगु मतिततं भोलाय तै । थौं हे नय मःगु भातिचा पाकय् मजुनि थें च्वं दक भतिचा ख्वः स्यंकः धाई । साहुजु गजगु खौं ल्हाड दियागु ? छिं हे ल्ययो कायो द्यूम्हासिया । अमुइ लानी, भातिचा क्वसायकः ब्यूगु क्य क्यं धाई- 'छिता जुयो जक । नत्रसा नकतिनि जक

वगु आँ । कः म्वल,म्वल, छिता सुनं खौं बुकय् फै । धाधां भः न्यसेलिं साहुजुं धाई - मेपिसं ताइस, मेपिन्ता स्वयो हिकां दां दांक बिचा छिता । गहकीया मनय् सान्त्वनाया लाहातं तिति याई ।

लायँ व वं मेगु पसलय नं छकः भः न्यनय मःसि वयो भःन्यन । थः म्हा इष्ट स्वयो नीकां पात । वयामन भारा भारा मिन । अथेनं व मेगु श्व मेगू जात ज्वी दक मनता सान्त्वना ब्यू ब्यू छँ वान । आँ स्यंकल । वहे खौं खं वं आँया सबः अथे थथे धाय मफूत ।

कन्हें खुनुं हाकनं वहे पुलांम्हा इष्टथाय् वाडः मनया खौं प्वंकः प्वंकं धाल । साहुजुं धाल - हरे ! छितानं जिं अथे

याइला ? म्हेगः याय्गु आँट्र पुइक बां बां लागू द्योनय् ततं मियो च्वंथाय् थयंम्हा गाहाकीं हकनं आँट्रखय मिखा व्वयकल । आँ ल्यल । भोला तल । लान । भः कसय यायां गाहाकीं धसेलिं मिखा भाय याडः छखय लिइकः तयो तःगु आँ छगः ताडः प्वः चिडः बिल । गाहाकिया मनय् सान्त्वनाया स्वं हवल । थः म्हा धाय्म्हा थःम्हा हे कः । लाँ दूछि वयागु गुणगान यायां वान । मेपुं आँ मियो च्वपुं साहूपुं धःसा मखुथें डांक न्हयल जक चवन ।

छँ थयंक ताडः ब्यूगु आँ छगः निं नयमाला दक स्वबलय की प्वः दःगु, ध्वगिगु आँ लाडः गाहाकीं छक चुनाबय भोत बियागु लुमांकल ।

साउन महिना (गुँलाँ) नपां छभा

- आशा कुमार चिकबंजार

प्रकृतिनपां स्वापु मतःसिं भी मनुजक मखु, स्वं, सिमा थजगु वनस्पति, चखुबखुं थजपुं पंक्षीत, अलय धुँ, किसी, गैडा थजपुं अजङ्गपुं जनावरत थजु सुनं प्राणीत चवनय मफैगु सत्य खायता कायो मनु नं थःगु साहित्य दय्की । वहे साहित्य छसिकाथं छम्हासिं मेम्हासिता लः ल्हाडः यंकय्गु इवलय समाजय लोक साहित्यया जन्म जूगु जिवः । उकिं वसन्तया लुमुगु ई नपां हाचां गायो वगु ताल्लां क्वयकगु बँवाराता माथां वांकः बुँ पालः म्वायगुया छगू लिधंसा बाली लगय् याय्गु ईनं मौसम काथं ल्वा ल्वां हे यंकी । असारया सिन्हाज्या नपां लय लय ताथो थ्वाकचिडः वगु बुलुहु वा, वाबुँ स्व स्वं डाय्केगु नखा, कःघाय्गु संस्कृति (कय्तापुजा, इहाँ, बाहा, ब्योहज्या या योजना ल्योसिं थां थें थाडः है । अलय वर्षाया ई नपां साउनया गुँलाँ धर्मकर्म नपां संस्कार संस्कृतिया पला ख्वायँ छिछिं फुकः छलय ।

तुकाज्याः

मातु ल्यय धुकः साउनया वापा छाय्धुकः तुकाज्या याय्गु चलन अः बुलुहूँ मिजं तय्सं स्वयो मिसा मस्तय्सं कःधाडः वगु खानय् दः । लकः चिडः, काँसचा चिडः, पुलिं चुयो बाँ घायँ नपां वामा थिडः चकः, दाहाँचा लिडः वा बुईया घायँ पुइगु ज्या इवयाइगु चलन अः वा बुँजक मखु मेगु बालीया निंतिं नं उलि मेहनत याइगु म्हवँ जुयो वल । थुगु चलन त्वःफ्युसेलिं बल्लागु काः (लिपा तार) तयो पँ त्वाचा व स्पती पु अनेक टुक्रा तयो लकः थाइगु जक मखु लकः धाय्गु हे मदयो वान धःसां पाई मखुला ? अः हवगांगु मोजा वा लचः दःगु नं फियो जक घायँ पुइगु लिं थुगु नेवः तय्गु मौलिक वस्तु गनां सुयाय्गुं छँ सं ख्यंगु क्वथाचाय् हाकुतिडः तःसा जक ल्यं दःनि जुइ । मखुसा वयागु रुप, दाँचा सायद किपाखय् हे जक ल्यडः च्वनिला धाय्थें च्वं । ख्वप महोत्सवय् धःसा नेवः सामान ब्वयगु इवलय लकः नं ब्वयो तःगु खाडा । अजनं थुगु इलय् हालिगु तस्कं लोकं ह्वागु बाखं म्यँ साँदेया म्यँ व सिलुतिथ्या म्यँ छगू पुस्तां मेगु पुस्ताता लः ल्हाय्गु काथं हालिगु अः क्यासेटय् जक जुयो वान । गुगु म्यँ थाय् काथं थीथी इवःत पासां छपु साफूति दःगु म्यँ- साँ देया म्यँ अ हालिगु चलन दः ।

चाकलीं वाउँसे च्वनिगु थुगु महिनाय् बुँज्यां फुसंत दैगुलिं बुँज्यामिपिनि धर्मकर्म नपां कला-संस्कृतिया कःधाडः गुन्हिपुन्ही

व सापारु पर्व नं डाय्किगु खः । साउनया सोमबार दत्तात्रयया भक्तयासे थौंकन्हे वाउँगु, म्हासुगु चुरी न्ह्याडः लाहातय् लैचा घायँया लाँचा तैगुलि थौं कन्हे मेहन्दी घाय्कायो हल । गुँला लच्छिया प्यंगू बुधबार धःसा बुद्धया भक्तयाडः प्यम्हा भगवान सिद्धकेगु धायो त्वःबः याय्पुं दाफा भजन, थीथी पासा पुचःपुं मुडः गुम्हां बाजा गाजा नपां ज्वडः वानय्गु याई । थुकिनं दकलय न्हःपांया बुधबार नम्ना भगवान (नमोबुद्ध) थाय् वानय्गु याई । थःगु लाः च्याडः धुँयाता नकः बुद्धत्व कायो बिज्याम्हा महासत्व राजकुमारया बाखं नपां स्वाडः कानिगु बाखं नपां स्वापु तयो त्याग, तपस्याया खाँ मनय् स्वथांकिगुकाथं उब्बेया बाखं साहित्य दुनयँ भाव भक्ति नपां त्यागया खाँत हव्वय है ।

नेगूगु बुधबार बज्रयोगिनी साँखु (साँक्वय) वानय्गु याई । उब्बेया भाय्काथं साँ क्वयया अर्थ तिब्बतया क्वय धाय्गु याई । गनां सनचन गम्पो आक्रमण याबलय् थानातक थयंक वगु अलय आनाया सायँ (तामाड) जातिं थःम्हा मूल द्यो बज्रयोगिनी लुटय याडः यंकीधायो नेवः बस्तीखय् तय हःगु अलय नेवः तय्सं जात्रा याडः सुरक्षित तयो तःगु खाँ नं न्यनय् दः । विक्रम दित्यं थःगु कपः ध्यंडः बज्रयोगिनीता छःगु किम्बदन्ती नं थुगु इलय स्वाडः कानय्गु याई ।

स्वंगूगु बुधबार स्वयम्भू भगवानया दरशन यो वानय्गु धाई । गुन्हिपुन्हीया चान्हय् स्वयम्भूया ज्योति आकाशय् खानय् दैगु धायो उखुनं चान्हयँ दर्शन यो वानिपुं नपां बुधबार खुनुं बौद्ध

सच्छि व खुडस्वंगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

धर्मया गया धायोतःगु बुद्ध भगवानया दर्शन यो वानय्गु याई । बुद्धं तपस्या यागु थाय् काथं डालवगु पवित्र थाय् काथं स्वयम्भूयाता काय्गु नं याई । थीथी बुद्धपिनिगु मूर्ति तयो तःगु थुगु थाय् नं तस्कं पवित्र व चवजःगु तिर्थकाथं काई ।

प्येगुगु बुधबार करुणामयया प्रतिमूर्ति लोकेश्वरया दर्शन याय्ता बुडमती वानय्गु याई । वा पाकय् याडः वाया दुनय जाकी दय्कः बिड्महा करुणामयकाथं पुजा याडः भाव भक्ति याइगु चलन दः ।

डाव्व लाइगु अथे धाय् डागुगु बुधबार लाःसा खास्ती, बुडमती व स्वयम्भू हे थमनं स्वयो वानिगु चलन दः । बौद्धमार्गीपिसं गुंला बाजा थाडः न्हिया न्हियं बजार चाहिल थी थी बुद्ध विहारया दर्शन याइगु नपां मानन्धरपिनि लच्छिनक डःख पुयो डःखः धलं दानिगु नं श्वहे इलय याई ।

‘साउनय् मिखां कां जूम्हा गोरू न्ह्याळलें वाउँगु जक खानी’ धाय्थे थुगु वाउँगु लकस नपां अपलं वःवइगु महिना नं धाई । मदिक्क व वइगुलिं थुगु इलय वइगु वः याता ‘साउने भरी’ जक नं धाई ।

दाच्छित्तकया मचः, मगा, मभिंया खौं त सापारुया इलय थीथी ख्याल, छुधा प्याखं काथं क्यनिसा, गाईचा, फाकंदली, झ्याउरी नपां देवी, भैल प्याखं त क्यडः भीगु पुर्खाया अमूर्त सम्पदा नं म्वाकः वय्गु ज्या जुई । कृषिनपां स्वापु दःगु थाय् जूगुलिं गुन्हिपुन्ही खुनुं ब्यांचा जानक वानय्गु अथेनं धाई पन्योचा ताँ वानय्गु नं याई । फाँहीया पा खय् जा, कककें, अक्षतमारी, लैचा न्हय्कं, जजंक्वखा, पुजा याडः तुंथि, ल्वहँहिति, देगः, पिखालाकी, सुजद्यो थीथी थासय छायागु याई । छँया रक्षा क्वखं याई अलय बँया रक्षा ब्यांचां याइ धायो ब्याँचाता ब्यांचा गव्यँ व क्वाति नं तयो छायागु याई । बँई छुजुला जुई ? वलं वा बःलं वाबुँ स्यंकः, मस्यंकः, वा ल्यं कः, मल्यंकः, धाय्गु बँया अवस्था स्वइगु काथं थुगु चलन तस्कं बांलासा आनाहे च्वडः क्वाति, मारी नयो वयमःगु धापु काथं बँु नं थःगु आश्रम स्थल खः धाय्गु नं कयं ।

थुखुनुनं महाद्योया सेवा भाव याइगु नं चलन दः । ख्वपया सिलु तिर्थ धायो तःगु काल दहचाय् वाडः दर्शन यो वनिगु अलय ख्वपया नगरकोटया तिचा महाद्योकेय् वानिगु नं चलन दः । समुद्र मन्थनया इलय महाद्योवं कालकुत विष प्याहाँ वगु संसारता बचययाय्ता थमनं नयो काँथुइ सं थाकः तसेलिं महाद्योया घाँटी वाँचुयो वांगुलिं महाद्योता निलकण्ठ जक नं धाय्गु याई । उगु इलय ख्वंगु थाय् मा मां काल दहचाय्, तिचाय्, भवँतय् थाय् थासय च्वडा नं छटपटी मतांसेलिं सिलु (गोसाईकुण्ड) वाडः त्रिशुलं पातालया नाः पिकायो थः वहे नाखं घाँटी फयो च्वंगु

किम्बदन्ती नं थुगुइलय कानय्गु याई । अलय गुम्हां गुम्हां सिलु नं वानय्गु याई । उकिं थुगुइलय जुजुया अत्याचारं दुनियाया मिसा लुयो यंकगु अथेनं जुजुया दरबार स्वयो सच्चा प्रेम या लाँपु ज्वडः थःभःत लिडः वगु सिलु तिर्थया म्येँ दक नं बाखं म्येँ हालय्गु या ।

थुगुइलय कपायँ फेनय्गु नं ज्या याई ।

‘गुंला लछि कपायँ फ्यडां,

कतु स्वतु मजः

मामं बुबं न्वात ॥

धायो लाछि फलय् च्वडः ज्यासां वांम्हा ल्यासेम्हा म्हाय् मेपुं मिजंत नपां भुलय जुयो ‘कुमारी मां’ जुयां दुःख स्यगुलिं थजगु खायँ बिचः याय मःगु म्येँ नं हालः जनताता सचेत याय्गु ज्या नं याइगु ई साउन (गुंला) महिना खः ।

शरीरय् जि मरु तलय्

न्हिया स्वहू भाइम्हा दाइचा

शरीरय् जि दःसां निसें मभ्क ॥

थुकाथं मिसा मस्तय्गु जीवन तुइगु खाली पाना थें जुइगुलिं थः दागः किइगु पाखं तस्कं स्वं पुयो जुय मःगु खौं नं काडः च्वनि । अलय काय व म्हायया जीवन गुलिपा धाय्गु नं थुगु म्येँ पाखं धायो च्वंगुलिं उगु इलयया समाजया अवस्था नं कयं ।

शरीरय् जि दः सां निसें

काय मचा बुइगु आशा

बुला नं म्हाय मचा बुल ॥

म्हाय मचा बुला दक,

लायँ दश्वी वायके छ्वत

लायँ व क्वसिं श्वातु श्वाना वान ॥

अलय अभिभावक त्वया सन्देश नपां हःनय् तयो म्येँ पाखं धाई

अजा अजिया धरम दसा

श्व मचाया करम दर्द

अजा अजिया धरम दयके माल ॥

ई न्ह्याडं तुं च्वनि । ई नपां मगाः, मचः, मभिंया पहः नं पाडः वानि । अथेनं मनूया स्वार्थ, लोभ वा मभिं मिखाया बाँलागु पहः नपां समाजय् दयोवगु मभिंया खौं कानिगु, ध्याचु न्यङ्किगु छगू महिना नपां फुर्सदया इलय समाजता सक्रिय याडः तैगु महिना खः । गुंलां (साउन) या महिना सकलसिनं सिर्जनाया च्वसा ज्वयकेगु महिना काथं छ्यलय् फः सा सार्थक ज्वी पुर्खाया मति ।

स्वप नगरपालिकाया ज्या भवः त

ब्रम्हायणी देगःया खायँ छलफल

साउन १२ गते

खप नगरपालिका ९ नं वडा कार्यलयया संयोजनयवडा नं ९ खय लागु धार्मिक ऐतिहासिक, व सांस्कृतिक महत्वं जःगु ब्रम्हायणी देगः दानेय्गु खायँ राय सुभाब कायगु तातुडः ब्रम्हायणी परिसरय जूगु मुंज्या सं पुलां पुं (चित्रकार), थाकालीपुं, जेष्ठ नागरिकपुं, इन्जिनियर, सम्पदाप्रेमी, शिक्षकपुं संस्कृति प्रेमी, डकःमि, सिकःमि, किसान, महिला, मजदुर, विद्यार्थी, युवा, जनप्रतिनिधिपुं नपां स्थानीय वडाबासीपुं भायो चवंगु मुंज्या सं खप नगरपालिका या प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ऐतिहासिक प्रमाण स्वयो हे देगः दानय् मःगु खाँ ब्याकःदिल ।

थंथु दरबार, कला संग्रहालय, गुठी संस्थानया छँत फुक्क मल्ल कालय् गथे खः वहे काथं दानय्ता जुयो चवडागु नपां लक्ष्मी नरसिंह देगः स्वापु दःपुं मनुत, सःस्यूपुं विज्ञपुं नपां ता ई तक खँल्लहाबल्हा याडः अध्ययन अनुसन्धान याडः जक दयकागु खाँ ब्याकसे वयकलं छगू छगू मथः देगः सत्त, फल्चा, ल्वहँहिहि थजगु सम्पदात सकलसिया मंकः सम्पति जुगुलिं उकिता ल्यंकः, म्वाक, भिंकः तय्गु जिम्मा नं सकलसिया खः धायो दिसे पुलांगु बल्लाकः भिंकः ल्यंक तय्गु नामय भीगु थःगु मौलिक पहः या अखः आधुनिकीकरण याय मज्यू धायोदिल ।

वयकलं ब्रम्हायणी देगः न्हापा गथेखः धाय्गु खाँ थी थी स्वपुकुनं स्वयमःगु खाँ ब्याकसे पुरातात्विक, ऐतिहासिकया लिधंसाय, संस्कृतिविद् व इतिहासविद् पिनिगु अनुभव मुडः न्यड वनलिं वगु खायँ अन्तरक्रिया याडः छलफलं खाँ क्वःछिय धुंकःजक देगःदानय्गु ज्या हछ्याय्मः धायोदिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं खप देता देशया तस्कं बांलागु सुन्दर व नमुना नगर दयकेगु तातुडः ज्यासाडः वयागु खाँ नपां खप दे फुक्कसिया नितिं सयकेगु थाय् काथं स्यनय्गु व वनय्गु थायकथं

म्हासिइका पिब्वयो वगु खाँ नपां खप देया सम्पदा ल्यंक, म्वाकः, भिंकः तय्गु ज्या विदेशी तय्के ध्याछ धेवा हे मकःसिं थानाया जनताया स्रोत, साधन, सीप व लगानी खय् जुयो चवंगु खाँ नपां द्रहँव्यगु थाय् निसें हे तस्कं बांलाक तय्गु काथं ज्या जुयो चवंगु खाँ ब्याकः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्वं ब्रम्हायणी देगः, पीठ सकलसिया आस्थाया मूथाय, धार्मिक, ऐतिहासिक व सांस्कृतिक केन्द्र खः धायोदिसे ब्रम्हायणी देगः न्हापा गजगु शैली व गथेयाडः दाड तः गु खः उकिया खायँ सःस्यूपुं विज्ञ व वडावासी पिन्के राय सुभाब काय्ता मुन्य ज्या याडागु खाँ ब्याकसे छगू छगू सम्पदाया अभिलेखीकरण याड तय मःगु खाँ नपां ब्रम्हायणी देगःभीगु थःगु मौलिक पहलं हे दानय् मःगु पुरातत्वविद्, संस्कृतिविद् व पुरातत्वविद् पिनिगु सुभाब वयो चवंगु खाँ ब्याकः दिलः ।

सहरी बिकासमन्त्रालयं ब्रम्हायणी परिसर ल्हवडः भिंकय्ता बजेट छखय् लिइकागु खाँ ब्याकसे वयकलं न्हापा ब्रम्हायणी देगः गथे खः धाय्गु मौलिक स्वरूप सिइकेता अन्तरक्रिया व छलफल न्ह्याकतुं चवनय्गु खाँ ब्याक दिल ।

चाँगुनारायण नगरपालिका वडा नं ९ का वडाध्यक्ष गणेश त्यातं ब्रम्हायणी देगः व उकिया चाकलिया लकस व सम्पदात ल्यंकः म्वाकः तय्ता थःवं थवय समन्वय याडः मंकः ज्या याय्ता बःयाडः दिल ।

रबिन्द्र ज्याख्वया सभानायोलय जूगु उगु मुंज्यासं इन्जिनियर सरिता धुख्वां ब्रम्हायणी देगःया न्हापाया स्वरूप, संरचना, जेष्ठ व विज्ञपिनिगु धापु व थाय् थासय वाडः न्यडागु इलय ब्यगु सुभाबत काडःदिल ।

मुंज्यासं छोरी मैया सुजखुं मुंज्या सःतय मःगुया खाँ काडः दिल ।

मुंज्याय् भःपुं थी थी मनूतय्सं ब्रम्हायणी देगःया स्वरूप व स्थिती सिइकेता अभिलेख, ल्वहँपौ अध्ययन याय मःगु, ब्रम्हायणी देगः भ्वँतय्, यँ यँलायँ गना गना द स्वयो अध्ययन याय मःगु खाँ ब्याकसे देगः या अः ल्यडः चवंगुः अवशेष, खाँतः स्वय मःगु, ब्रम्हायणी देगःदुयवं ल्यं दःगु त्वनसिं, तिकाभ्योया अध्ययन याय मःगु इतिहासकार, चित्रकार, राजोयाध्याय, संस्कृतिविद्, जेष्ठ नागरिक नपां स्वापु दपुं खपःय् वपुं फुक्कसिकय् न्यनय मःगु,

सच्छि व खुइस्वंगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

विदेशीपिनिगु यात्रा संस्मरण, चाह्यू व बलय कःगु किपा, अष्टमातृकाया देगः आदि अध्ययन याडः स्वय मःगु खाँ आना भः पिसं सुभाब ब्यूगु खः ।

अथेहे ब्रम्हायणी मसान घाटय् सी उय हैपुं गुथिया नायो बाज्या पुं, नपां नं सल्लाह कायमः धायोदिल ।

लुमांकय् बहगु खाँ थानाया अष्टमातृका मध्य ब्रम्हायणी

जनता ग्वाःसा जक दे खःगु लाँपुइ हज्याई

साउन १३ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायण मान बिजुक्छें (रोहित) जुं सार्वजनिक पदकुबियो च्वनिपुं मनुतयसं इमानदार व सक्षम जुयमःगु खाँ व्याकसें सुं नं व्यक्तित्ता पद योग्य याइगु मखुसें वं यागु अध्ययन व लगनशीलता जंक वाता योग्य व सफल याइगु खाँ काडः दिल ।

नेपाल नगरपालिका कर्मचारी एशोसियसन भक्तपुर नगरपालिका समितिया ग्वसालय जुगु स्थानीय स्वायत्तता व विकेन्द्रीकरणया खायँ न्वचु व लाँपुं क्यनय्गु ज्या भूव सं वयकलं शासक दलय नेतातयसं अपलं जनताया भिं स्वयो थः वं थः थितिपिनिगु भिं जक स्वयो च्वंगु खाँ व्याकसे दे आर्थिक राजनितिक, सामाजिक काथं लिपा लाडः च्वंगु खाँ कुलः दिसे वयकलं जनता ग्वाःसा जक दे खःगु लाँपुइ हज्याई धायो दिल ।

प्रजातन्त्र व गणतन्त्रया जगकाथं कायोतःगु स्थानीय तह बल्लाक व सक्षम याय्ता संघ, प्रदेश व स्थानीय तहं मिलय जुयो ज्या सानय् मःगुलि बःयासे वयकलं राजनीतिक पार्टी थःपुं कार्यकर्तापिन्ता भिकः, बांलाकः स्यडः मतःगुलि दे भुन भुन गालय लःवागु खाँ काडः दिल ।

२०४६ सालया आन्दोलनलिपा पुलागुं भ्रष्ट कर्मचारीपिन्ता लिकायो मछुवगुलिं अःनं न्हायायगु हे थें जःगु स्यंगु व्यवस्था ल्यडः च्वंगु खाँ व्याकसे वयकलं राजनीतिक नेता कार्यकर्तापिन्ता बौद्धिक रुपं सक्षम व योग्य मयासें मगा धायोदिल ।

ज्या भूवःसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिं देशय् संघीयता छ्यःगु च्यादा च्यादा दयधुंकानं जनताया तुगलय

देगः व छ्यो नं खः । अथेहे मेगु महेश्वरी, कुमारी, भद्रकाली, बाराही, इन्द्रायणी, महाकाली, महालक्ष्मी, त्रिपुरासुन्दरी, नं दः । ब्रम्हायणी देगःगथे च्वं धाय्गु बारे सुनं इतिहासकार, संस्कृतिविद्, थाकालिपुं बाज्यापुं सःस्यू व थूपुं सुयाकथं ऐतिहासिक प्रमाण, किपा, चित्र, देगः अभिलेखत दःसा ख्वप नगरपालिका वडा नं ९ खय स्वापु तयो दियता इनाप नं यागु जुल ।

स्वत्ताक्क बांलागु लिचवःलाकाय मफूगुलिं संघीयता विरोधी सःश्वयकः वगु खाँ काडः दिल ।

स्थानीय स्वायत्तता ऐन २०५५ नं स्थानीय तह प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत बाहेक मेपुं फुक्क तहया कर्मचारी स्थायी, अस्थायी करारय् नियुक्ति यायेगु, बदवा याय्गु, अधिकार ब्यूसां अः व फुक्क अधिकार लाकःकायो प्रदेश सरकारय् थ्यंकगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी ख्वप नगरपालिय् स्वायत्तता व बिकेन्द्रीकरणया असल अभ्यास यायां वगु चर्चा यायां देया चिच्याहांगु नगरपालिका जूसां व्वस्यलागु ज्या याय्ता तःलागु खाँ काडः दिल ।

वयकलं ख्वप नगरपालिकाया बिकासय् नेमकिपाया न्ह्यलुवापिनिगु ग्वाहाली व लापुं क्यडः द्यूगुलि तस्कं बांलागु खाँ व्याकसे ख्वप देता सभ्य व सुसंस्कृत नगर काथं हछ्याय्गु कुतः जुयो च्वंगु दः धायो दिला ।

ज्या भूवःसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं स्थानीय स्रोत साधनता बांलाकः छ्यलः सदुपयोग यासेलिं स्थानीय तहया स्वायत्तता बल्लाइगु खाँ व्याकसे नेपःया संविधानं व्यूगु अधिकारता कानुनं पंगःथांसेलिं (कार्यसम्पादन) ज्या छ्यलय् गुलि समस्या वैगु खाँ काडः दिल ।

नेपाल नगरपालिका कर्मचारी एशोसियसनया नायो गौतम प्रसाद लासिवं स्थानीय तहया कर्मचारीपिन्के स्थानीय स्वायत्तताया खाँय् बांलाकः अध्ययन व थुइकः च्वनय मः धायोदिल ।

स्थानीय तहखय् ज्या सानिपुं कर्मचारी पिनिगु कार्यसम्पादन मूल्यांकन (ज्या स्वयो) याडः सिरपा व दण्ड सजायया अधिकार स्थानीय तहया एकल अधिकार जूसां प्रदेश सरकार संघीयता, स्थानीय स्वयत्तता व विकेन्द्रीकरणया भावनाया अखः स्थानीय तहता कमजोर याय्गु कुतः जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

ज्या भूवःसं ख्वप नगरपालिकाया कानुन अधिकृत गणेश लाल फौजुं लसकुस न्वचु बिया द्यूगु खःसा समितिया ल्यू छ्याञ्जे विकाश प्रजापतिं नं न्वचु तयां द्यूगु खः ।

दसिपौ इडः बिलः

साउन १५ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुया मू पाहाँल्य खप नगरपालिकापाखं न्ह्याकगु प्यलाया चिनियाँ व जापानी भाय् स्यनय्गु क्वचःगुया दसिपौ इयगु ज्या बिहीबार क्वचःगु जुल । २०८१ चैत १० गते निसे न्ह्याकगु उगु आधारभूत तालिमय् चिनियाँ भाषा सयकपुं २२ म्हा व जापानी भाय् सयकपुं १० म्हासिं तालिम कःगु खः ।

उगु ज्या इवःसं न्वचु तयो दिसे प्रमुख प्रजापतिजुं छम्हा छम्हा मनूया क्षमता बिस्कं बिस्कं दैगुलिं मदिक्व कुतः याःसा

मेहेनत याःसा तः लाइगु खाँ ब्याकसे तालिमं ज्ञानया चाकः तःचाक याडः बिइगुलिं उकिं तस्कं बांलाकयूता मदिक्व लगनशील जुयो मेहेनत याय मः गु नपां बांलाकः ब्वडः भाषा विज्ञ जुयता धायोदिल ।

अध्ययन थःगु व्यक्तिगत विकासया लागिं जक मखुसँ देश व समाजया निंतिं जुयमःगु खायँ वयकलं बः याडः दिल ।

ज्याइवः सं जापानी भाय् स्यनामि सीताराम सिँबन्जारं थः नीदा हाँ सयकामि जुयो भाय् सयकागु खाँ काडः दिसे अः थः हे स्यनामि जुयो स्यनय् खांगुलि गौरवान्वित जुयागु खाँ काडः दिलसा चिनियाँ भाषा स्यनामि राजेन्द्र चवालं सयकामिपिनिगु निरन्तर मिहेनेत, लगाव व मन च्वजायक ब्वँ वगुलिं ब्वेकयूता मन क्वसःगु खाँ काडः दिल ।

ज्याइवः या मू पाहाँ प्रमुख प्रजापतिजुं तालिमय् च्वजःपुं चिनियाँ भाय्सं प्रतिमा प्रजापति व प्राश्ना खर्बुजा, जापानी भाय् खय् प्रदिप मानन्धरता सिरपा ब्यूगुखः सा सकल स्यनमिपिन्ता दसिपौ नपां हानयगु काथं नेम्हास्यनामिपिन्ता मतिनाया चिं लःल्हाडः द्यगु खः ।

ज्याइवःसं चिनियाँ भायया सयकामि ईश्वर चलिखेल व जापानी पाखय् नरेशा मुलगुथिं तालिमया खायँ थः गु अनुभव काडः दिल ।

सांस्कृतिक कःमिपुं मुंकलः

साउन १५ गते

खप नगरपालिकाया ग्वसालय २०८२ सालया सापारुया लागिं उब्बले क्यनिगु परम्परागत व आधुनिक सांस्कृतिक विद्याया धिंधिं बलाया तयारी काथं संस्कृति कःमि पुं मुंकल ।

नगरया दाफा, भजन, सांस्कृतिक पुचः नपांया मनूत मुँ व गुलि खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं गुन्हिपुन्ही व सापारु खपया सांस्कृतिक विधात पिब्वयगु छगू बांलागु मौका खः धायोदिसे जात्राता व्यवस्थित व मर्यादित काथं क्वचाय्केता सकलसिया ग्वाहाली दय्मः धायोदिसे सापारु खुनुं हइगु धिंताडगिसी खपया प्रमुख विशेषता काथं हज्याडः वगुलि न्हुंगु पुस्ताता खपया कला, संस्कृतिपाखय् मन क्वसायकेता संस्कृतिकःमि पिनिगु तःहांगु लाहा दैगु खाँ काडः दिल ।

आधुनिक व परम्परागत विधाता नपां नपां हछ्याडः यंकयूता सांस्कृतिक धिं धिं बल्लां बांलागु ग्वाहाली याइगु खाँ काडः दिसे वयकलं खप नगरपालिकां ब्वनयकुथिया इलय निसँ हे ब्वनामिपिन्ता थानाया कला-संस्कृति ब्वनयगु ब्वंकय्गु व्यवस्था याडः वयागु खाँ नं काडः दिल ।

अथेहे वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्वं खप नगरपालिकां सापारु खुनुं धिंताडगिसी व माक प्याखंया ल्यज्या

याइगु अलय कृष्णाष्टमीतक परम्परागत व आधुनिक विधाया सांस्कृतिक ब्वज्याया ल्यज्या जुइगुलिं सांस्कृतिक पुचः व संस्कृतिकःमि पिसं खप नगरपालिका व वडा कार्यालय सांस्कृतिक विधाया दर्ता याडः दियता इनाप नं याडः दिल ।

ज्याइवः सं थीथी विधाया सांस्कृतिक कःमिपिसं साँपारु व गुन्हिपुन्ही नखाता सभ्य व सुसंस्कृत यायूता सकलसिया मंकःकुतः जुयमःगु खाँ ब्याकसे खप नगरपालिकाया बांलागु ज्यायाता ग्वाहाली याय्गु बचं नं बियोदिल ।

निरीक्षण

साउन १४ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु शिशु स्याहार केन्द्र तथा बाल विकास केन्द्रय् भायो स्वयो दिल ।

खप नगरपालिकाया अःशिशु स्याहार केन्द्र वडा नं १ दूधपाटी, मंगलतिर्थ वडा ४, ७ वडा कार्यालय, खँचा-७, लिबाली -८ व भोलाछै ६ याडः खुयाय् चाय्क तःगु दः । भार्वाचोय् ४३ म्हा, मंगलतिर्थय् २९ म्हा गोलमढी ४० म्हा, खँचाय् ३४ म्हा भोलाछै ४४ म्हा लिबाली ३० म्हा याडः २२८ म्हा शिशु स्याहारय् भर्ना जुगु दः ।

सुचुकुचु ज्याभ्वः

साउन १५ गते

खप नगरपालिकाया ग्वसालय जनप्रतिनिधिपुं, कर्मचारी, व्वनामिपुं व स्थानीय जनताया ग्वाहालीखय् भाजुपुखुया चाकली सुचुकुचु ज्याभ्वः न्ह्याकगु जुल ।

सुचुकुचु

साउन १७ गते

साउन १७ गते शनिवार ऐतिहासिक ब्रम्हायणी देगःया चाकलिं यागु सुचुकुचु ज्याभ्वः सं भायो दयुपुं ।

कार्यशाला

साउन १७ गते

हंसवाहिनी आधारभूत व्वनय् कुथि सं शैक्षिक सत्र २०८२ या विद्यालय सुधार योजना विषयया कार्यशाला गोष्ठी शुक्रवार जुगु ज्याभ्व सं खप नगरपालिका वडा नं १० या बडाध्यक्ष लक्ष्मी प्रसाद ह्योमिखां खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्यता ह्दाय् तथा जनताया सेवा याडः वगु ईकाथं जनतानपां स्वापु दःगु ज्या खायं सचेतना ज्याभ्वः ह्छ्याडः वगु खाँ काडः दिल ।

नपां स्वापु दःपिसं जनता नपां स्वापु दःगु पक्षसं थःथःगु थासं ग्वाहाली याय् मःगु खाँ काडःदिल ।

विद्यालय सुधार योजना कानय् मःगु खाँया बारे विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो लक्ष्मी प्रसाद चवालं काडः द्यूगुखः

सा प्रधानाध्यापक सुर्य बहादुर फौजुं विद्यालय सुधार योजनाया खाँ काडः दिलसा व्वनय्कुथिया न्हपाया खाँ व लिपा याय्गु ज्या नं काडः दिल ।

उगु ज्याभ्वःसं संगिता नेपाली नं न्वचु तयो दयुगु खः ।

सदाचार समाजसेवा व राजनैतिक चेतनां ग्वागु शिक्षा बिय मःगु

साउन १७ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायोभाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जुं शनिवार ग्वसःग्वगु निओ फ्यूजन स्कूल अफ कम्प्यूटर इन्स्टिच्यूटया २० कगु दसियों, लय्ता पौ, हानय् ज्या, सिरपा लः ल्हाय्गु ज्या नपाँ सांस्कृतिक ज्याभ्व सं न्हंगु पुस्तता प्राविधिक ज्ञानय् जक लिक्क मतसँ सदाचार समाजसेवा व राजनीतिक चेतना नपांया शिक्षा बियमः धायो दिल ।

का. रोहित जुं बांलापुं शिक्षकपुं ब्वनामिपिन्ता जाँच मकःसि अथें तुं पास याय् मज्यु धायोदिसं महेनत मयासिं कःगु योग्यताया छुं हे अर्थ मदैगु खाँ काडः दिल ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया केन्द्रीय दुजः नपां बागमती प्रदेश सांसद सुरेन्द्र राज गोसाईं जुं छंगु मुंलु पुस्ताला प्राविधिक लागाय् बांलागु सम्भावना दःगु खाँ ब्याकसं आइटिया छ्यला भिंकः याय्मः धायो दिः ।

व्यकलं भीसं प्रविधि छ्यलय्मः अलय प्रविधि भीता छय्यकेगु मखु । अःए आइया छ्यलां अध्ययनय् ब्वनामिपिनिगु ध्यान म्हवगु बांलागु खाँ मखु धायोदिल । मोबाइल, ल्यापटपया अपलं छ्यलाता माथांवांक छ्वयलय् मःगु खाँ व्याकसे व्यकलं न्हंगु पुस्तां धःता समाजसेवा, साहित्य, राजनीति धजगु सकारात्मक लागाय् घःता केन्द्रीत याय्मः धायदिल ।

खप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशीं न्हंगु पुस्ताता संस्कृति व सम्पदाता ल्यंकः तय मःगु चेतनां ग्वाकय् मः धायी दिसं अध्यक्ष बिजुक्छें जु कृतित ब्वसा व्यक्तित्व विकासय् ग्वाहाली जुइ धायोदिल ।

निओ फ्यूजन स्कूल अफ कम्प्यूटरया नायां बाल कृष्ण वनमालां खपया नोदोम्हा प्याखंम्ब, रामशरण प्रजापतिया कला क्षेत्रय् याडः दयगु योगदानता हांसे वयकता हाडगु खाँ काडः दिल ।

तालिमय् सक्रिय सहभागिता क्येम्हा व परीक्षासं बांलाक पिब्व म्ह । ब्वनामिता दसिपौ व मतिनाया चिं लः ल्हाडः ब्यगु आँः ।

दही विनायक द्योछें सुचुकुचु

साउन १८ गते

खप नगरपालिका वडा नं ५ या ग्वसालय् टिबुक्छें च्वंगु दही विनायक द्योछें या सार्वजनिक स्थालय् शनिवार जुगु सुचुकुचु ज्याभ्व जुगुजुल । तःदा हाँ निसं अलपत्र थें जुयो च्वंगु उगु थासय् स्थानीयपुं हज्याडः वडा कार्यालयया पहलय् सुचुकुचु ज्याभ्व जुगुजुल । उगु थासय भवन दानय्गु क्वःछ्यगुलिं सुचुकुचु ज्याभ्वः न्ह्याकगु वडाया जनप्रतिनिधि कृष्ण प्यारी जधारी धायो दिल ।

उगु द्योछें दानय्धुक डालाकय्गु जात्रा डाय्केता अःपुइगु स्थानीयवासी पिसं धायो ह्यगु जुल । ज्याभ्वः सं स्थानिय दही विनायकया दुजःपुं, त्वलय्या दाजुकिया तताकेहें

पुं नपां सुकुधवाका, तुलाछें, चोछें युवा समूहया दुजःपुं भःगु खः ।

सहसचिव पुं खप नगरपालिकाय् अध्ययन भ्रमणय

साउन १८ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नेपाली प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानया सहसचिव स्तरया प्रशिक्षार्थी पिनिगु पुचःया दशवी 'परिवर्तनको लागि नेतृत्वको भूमिकाः स्थानीय सरकारसँग साक्षात्कार' विषयलय् अन्तरक्रियात्मक ज्याभ्व क्वचा ल ।

ज्याभ्वःसं वयकलं खप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपिसं निर्वाचनय् पिबवगु पार्टीया घोषणापत्र पाखं जनताता ब्यूगु बचं छगू छगू यायां पूर्वांक हज्याडः चवंगु खाँ ब्याकः दिल ।

शिक्षाया लागायाखय् खप नगरपालिकां डागु लाख तकातक शैक्षिक ऋण दायँ करोडौतका क्वतिया छात्रवृत्ति बियोवगु, भूगोल, इतिहास, संस्कृति, राजनीतिशास्त्र नेपाल भाषा, अर्थशास्त्र थजगु विषयलय् उच्चशिक्षा ब्वनय्ता पिएचडी तकया ब्वनामिपिन्ता पूर्ण छात्रवृत्तिया व्यवस्था याडः वगु दःधायो दिल सा खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, कासा, संपदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु ज्या काडः दिसं वयकलं सांस्कृतिक व पुरातात्विक सम्पदा ल्हवनय्-कानय् व दानय्गु ज्याखय् विदेशीकय् ग्वाहाली काय् मज्यूगु खाँ काडः दिल ।

नगरपालिकां न्हिं सेवा प्रवाह दुनय् याइगु अपलं ज्यात वडा नं हे क्वचाइगु याडः मःकाथंया व्यवस्था याडः वगु खाँ ब्याकसं वयकलं खप नगरपालिकां स्थानीय जनताता सक्षम यायां स्वायत्तताया अभ्यास याडः चवडागु खाँ काडः दिल ।

पुचःया दुजः पिसं न्यंगु न्ह्यसः या लिसः बियोदिसं

प्रमुख प्रजापति जुं प्रदेशं जनताता भिंजुइगु ज्याभ्वःत पिबवय् मफूसेलिं प्रदेश हे मःला म्बःला धाय्गु न्ह्यसः दां वयो चवंगु खाँ ब्याकसं पालिकास्तरं जुइगु गुलिं चिच्या-चिच्याहांगु विकास निर्माणया ज्यात नपाँ प्रदेश व संघं याय् तांगु संघीय भावनाया अखःखः धायो दिल ।

वयकलं कर्मचारीपिनिगु सरुवा बहुवा व भर्नाया अधिकार स्थानीय तहं लुटय याडः कःगु दः । स्थानीय तहं थमनं हे कर्मचारी भर्ना याय्मरुगु अवस्थाय् स्थानीय तह बल्लाडः अधिकारं जाय थाकुइगु खाँ नं काडः दिल ।

खप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशीं उपभोक्ता समिति व ठेकेदारपाखं जुइगु ज्या गुलि पाइगु धाय्गु खाँ काडः दिसं नगरपालिकां ल्यासे ल्याम्होपिन्ता स्वयो अःपुकः लाहातय् ज्या दैगु तालिमत बियगुलि बःयाडः वयो चवंगु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं त्यल चवंगु क्षेत्रफलया ल्याखं देया चिच्याक्वगु नगरपालिका जूसां खप नगरपालिकां तस्कं ब्वस्यलागु ज्या याडःवगु खाँ काडः दल ।

पुचलय् जल तथा मौसम विज्ञान विभागया उप महानिर्देशक डा. अर्चना श्रेष्ठ, श्रम तथा व्यवसायजन्य सुरक्षा विभागया महानिर्देशक चक्रपाणी पाण्डे, सहसचिव अस्थान तामाङ, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय प्रदेश सचिव अमृत श्रेष्ठ, सामाजिक विकास मन्त्रालयया प्रदेश सचिव नवराज ढकाल, कर्णाली प्रदेश सचिव इन्द्रदेव भट्ट पुं भःगु खः । वयकपिसं नगरपालिकाया सेवा प्रवाह, कार्य सम्पादन, संघ व प्रदेश सरकार नपांया समन्वय, उपभोक्ता मोडेल, जग्गा वर्गीकरण, सीप परीक्षण विधि, फोहर व्यवस्थापन आर्थिक अनुशासनया विधि थजगु थीथी विषयलय् न्ह्यसः न्यंगु खः ।

अध्ययन भ्रमणया भ्वलय् नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानया सहसचिव स्तरया प्रशिक्षार्थीपिनिगु पुचलं खप नगरपालिकापाखं चाय्कःतःगु ब्वनयकुथित खप मा. वि., खप कलेज, खप कलेज अफ ल, खप ई. कलेज व खप अस्पताल, जनज्योति पुस्तकालय, शिशु स्याहार केन्द्रय् भायो स्वयो द्यगु खः ।

चवजायकः ब्वनय्ता शैक्षिक ऋण

व थी थी आन्दोलनय् ब्वति काइगु जनताया तहागु योगदान दः धायो दिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खप नगरया नगरवासीपिनिपुं काय म्हयाय्पिन्ता धेबामता धायो उच्च शिक्षा ब्वनय्ता छुं पंगःथ मवः धायो खप नगरपालिकां शैक्षिक ऋणया व्यवस्था यागू खाँ ब्याकः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ७ कार्यालयया गवसालय जूगु शैक्षिक ऋण कायो चवजाय्क ब्वडः चवपुं ब्वनामिपुं मुंकेगु मुज्यासं प्रमुख प्रजापति जुं छम्हा छम्हा ब्वनामिपिसं थःथःगु विषयसं विशेषज्ञता कायो देश व समाजया सेवा याइगु आशा याडः दिल । सरकारी ब्वनय्कुथि व कलेज तय्गु शैक्षिक गुणास्तर कमजोर जुगुया कारण सरकारं निजी क्षेत्रता हदाय् तयो तः गुलिं खःधायोदिसे वयकलं २७ हजार ब्वनकुथि सं १५ हजार स्वयो अपः ब्वनय्कुथि १०० म्हा स्वयो म्हवचा जक ब्वनामिपुं दःगु, ५००गु स्वयो अपः कलेजत ब्वनामिपुं मदयो तिय मःगु अवस्थाय् थ्यंगु र शिक्षाया लागाय् सरकार असफल जुगु खः धायो दिल ।

खपय् न्हापा शैक्षिक क्षेत्र तस्कं कमजोर खः । थानाया समाजया न्ह्यलुवापुं व स्थानीय जनतात, जनप्रतिनिधिपिनिगु कुतलं थौया अवस्थाय् थ्यंगु खः धायोदिसे व्यकलं खपया शैक्षिक व समग्र विकासया किसान आन्दोलन, भ्रष्टाचार विरोधी आन्दोलन

पार्टी धाय्गु मन् तय्गु भीड मखु, विचः व सिद्धान्तया लिधांसाय् आदर्श समाज निः स्वानय्ता सङ्गठित जमात खः धायोदिसे वयकलं खप नगरपालिकाय् नेमकिपाया कार्यकर्तात त्याक वांगुलिं पार्टीया नीति व सिद्धान्त काथं जनताता भिं जुइगु ज्या याडः वगु खाँ ब्याकःदिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां नं शैक्षिक ऋण वियो नगरपालिकां ब्वनामिपिन्ता गुण यागुलिं ब्वनय् धुकः नेपालय सं च्वडः समाजया इमानदार जुयो सेवायाडः गुणयावदला गुणं पुलयमः घायो दिल ।

शिक्षाया लिधंसाय् समाजय ह्युपा ह्यता शैक्षिक ऋणया व्यवस्था याडःवगुलीं ब्वनामिपिसं उकिता भिंक छ्यलय्मगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघया छ्याञ्जे दिनेश खड्गी खप नगरपालिकां शैक्षिक ऋण ब्यगु तस्कं चवछाय बहगु खाँ खः धायोदिसे इतिहास, थजगु विषयल्य छात्रवृत्तिया व्यवस्था खपया अपलं ब्वनामिपिसं उच्चशिक्षा ब्वनय् खाँ गुलि लय्ता प्वंकः दिल ।

शैक्षिक ऋण कायो नर्सिड पास याम्हा सङ्गीता तुइतुई ऋणया व्यवस्था मरूगु जूसा थमनं नर्सिड ब्वनय् मदैगु खाँ ब्याकसें नगरपालिकाता ऋण ब्यगुलिं सुभाय दछोयो दिल ।

खप नगरपालिकाय् ५३ म्हा ब्वनामिपिसं डागू लाख तका ल्याखं ऋण स्वीकृत याड खप नगरपालिकापाखं ऋण कायो ब्वडः च्वडःगु मध्ये गुम्हासिं ऋण चुक्ता याय् धुकल । खप नगरपालिकां ७५१ म्हा सिता ऋण स्वीकृत याडः १५ करोड तका स्वयो अपः ऋण पितावियो च्वडःगु जुल । आ.व. २०८२/८३ या लागिं नं शैक्षिक ऋण सम्बन्धी सूचना पिकाय् धुकगु जुल/नगरपालिकां ल्या पिब्वः काथं ६४ म्हासिं स्वंगू करोड तका स्वयो अपः ऋण लिता विय धुकल ।

**नगरपालिका भीगु हे संस्था खः
इलयहे करपुल ग्वाहाली याय्नु**

सापारु व्यवस्थित याय्ता बैठक

साउन १९ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई २०८२ सलया सापारु पर्वता व्यवस्थित व मर्यादित काथं डायकेता साँचा चाहिइकिगु लाँपुई प्रदक्षिणा मार्गय च्वंगु विद्युत, टेलिफोन, इन्टरनेट व केबुल नेटवर्कया तारत थासय् लाकयगु, त्वनयगु नाः या ब्यवस्था, सवारी आवागमन अःपुकयगु व जात्रा ज्वः छि शान्ति सुरक्षा यायगु खाँ स्वापु दःपुं नपां जुगु बैठकय् नगर प्रमुख प्रजापति जुं खपया सापारु मेगु थासयया स्वयो विशेष पहलं डायकिगु जात्रा जूगुलिं देशं दुनय व देशपिनयया पर्यटकपुं अपलं स्वः वडगुलिं उगु जात्राता सभ्य व भव्य अलय स्वयं हाँपुक डायकेता फुक्क सिनं थःथःगु थासं ग्वाहाली याय्ता इनाप याडदिला ।

उपप्रमुख रजनी जोशीं माकचा जःथें प्यडः तः गु जः नगरता तः हांगुः पंगः जुयो च्वंगु खाँ व्याकसे थुकिता मदयक

बांलाकः तयफः सा नगरअजनं बांलाइगु खाँ काडः दिला ।

बैठक गुन्हिपुन्ही सापारु पर्वता व्यवस्थित व मर्यादित काथं डायकेता स्वापुदः गु फुक्क पक्षता थःथःगु थासं ग्वाहाली याडः बिया धायो, ईनाप काथं फुक्कासिनं ग्वाहाली यायगु खाँ क्वः छ्यगु जुल ।

२०८२ साउन २४ गते गुन्हिपुन्ही व २५ गते सामारु खुनुं छुं काथं हे मचः मगाः मभिं स्वयम्वायकः साँचा चाहिइकिगु लापुं व महत्वपूर्ण थासय् टेलिकम, बिजुलीमता, व इन्टरनेटया तारत चिइकेता २०८२ साउन २२ गतेया दूनये फुक्कासिनं थःथःगु तारत थासय लाकयगु अलय घायागु इलयतक तार मचिइकसा नगरपालिकां चिइकेगु खाँ नं क्वः छित ।

बैठकय् खप नगरपालिका वडा नं ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवालया कजिलय जनप्रतिनिधि, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, महानगरी प्रहरी परिसर भैरवनाथ जात्रा व्यवस्थापन समिति नेपाल विद्युत प्राधिकरण, भक्तपुर शाखा, नेपाल टेलिकम, भक्तपुर नगरपालिका स्थानितेसन शाखा, नगर प्रहरी प्रमुख, केवल नेटवर्क पाखं प्रतिनिधि व स्वापुदःपुं वडा निरीक्षक नपांया समिति निःस्वांगु जुला सापारु ज्वःछि सवारी साधन ह्यके मबियगु, स्वास्थ्य उपचार सेवा बियगु, थ्वँ ऐला (मदिरा) मिइके मबियता कुतःयायगु, यचुगु नाःया व्यवस्था यायगु, सुचुकुचु यायगुयानितिं स्वापु दःगु निकायं थःथः पुं कर्माचारीत नपां जन परिचालन यायगु खाँनं क्वः छित । ज्याभूवःसं वडा नं ९ या वडाध्याक्ष रवीन्द्र ज्याख्वः, वडा नं ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवाल, कार्यपालिकाया दुजः रोशन मैयाँ सुवाल जात्रा हिसिदयक बांलाकः क्वचायकेता फःपिसं फथाय् च्वंडः ग्वाहाली याय् मः धायो दिल ।

व्यवसाय पिन्थाय अनुगमन

साउन १९ गते

खप नगरपालिकाय निःस्वाडःतःगु आर्थिक तथा लेखा समितिया कजि हरि प्रसाद बासुकलाया न्ह्यलुवाय् खप नगरपालिकापासं व्यगु युवा उद्यमशीलता प्रवर्द्धन ऋण कायोतः पुं व्यवसायीपिसं चाय्कः तःगु व्यवसाय स्थलय हे भायो स्वयो दिल ।

समितिं ऋणीत मञ्जु स्वंगमिखा टेलर्स, युनिक भैल सामान सप्लायर्स, राधिका माक विद्युतीय सामान मर्मत, सुवित्रा डंगोल दही व्यवसाय, विक्रम जति फर्निचर, सुमित्रा मुलगुथि फर्निचर व हरिकृष्ण चवाल कृषि तथा खाद्य व्यवसायया अनुगमन यागु खः ।

अनुगमनया भूवल्य ऋणीपिसं बांलाक हे व्यवसाय न्ह्याक च्वंगु खाँ कजि हरि प्रसाद बासुकलां काडः दिल ।

अनुगमनया भूवल्य व्यवसायीपिसं खप नगरपालिकां बियो वयां च्वंगु युवा उद्यमशील ऋणं न्हूँ पुं व्यवसायीपिन्ता अःपुगु, थुकिया प्रचारप्रसार याडः अपलं नगरबासीपिन्ता भिंजुइगु ज्या नपां ऋण भाचा ताडः बिय मःगु सुभाब नं बियो दिल ।

अनुगमनय् खप नगरपालिकाया आर्थिक तथा लेखा समितिया कजि हरि प्रसाद बासुकला, दुजः पुं नारायण प्रसाद त्वानावासु, पुरुषोत्तम तमखु, जितेन्द्र मुनकःमि व सदस्य सचिव राम सुन्दर सुजखु नं भःगु खः ।

लाँ छकाथं (वान वे) याइगु

साउन २१ गते

खपया वडा नं. ३ या बाराही स्थानं वंशगोपाल व राममन्दिर तां निसैं तालाक्व जुयो बोलाछें तक्या लाँ छकाथं (वान वे) जक सवारी साधन न्ह्याकय् बियगु खायँ थौं स्वापुदःपुं नपां बैठक जुल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायो सुई च्वंगु उगु बैठकं नगर दुनय अपलं सवारी साधन त दुताहःसेलिं सवारी चापं डायो जुय हे थाकुगुलिं सवारी साधन छखय नं जक ह्यक्केगु खायँ बैठक जूगु खः ।

नगर प्रमुख प्रजापतिजुं यातायात आवागमन व्यवस्थित यायां अज बांलाक न्ह्याकय्ता नगरपालिकां मालिथें च्वंगु लायँ छखें: जक सवारी साधन न्ह्याकय् बियगु खायँ कूतः जुयो च्वंगु खाँ ब्याक ब्याकल ।

उपप्रमुख रजनी जोशीं खप दे सांस्कृतिक व ऐतिहासिक ल्याखं महत्वं जःगु दे जूगुलिं व्यस्त जुइगु लायँ छखयंजक यातायात छ्वय्गु बांला जुइ धायोदिल ।

थौंया बैठकं वडा नं. ३ या वडाध्यक्ष राजकृष्ण गोराया

कजिलय स्वापु दःपुं वडाया वडाध्यक्षपुं, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, ट्राफिक कार्यालय, नगर प्रहरी, वडा निरीक्षक व श्यानिटेशन शाखाया प्रतिनिधि दुथ्यागु न्ह्यम्हासिया अध्ययन पुचः निःस्वाडः हिंडान्ह्या दुनय अध्ययन याडः रिपोर्ट दय्क पिब्वयगु खाँ क्वःछित ।

पीडाकगु नेपालभाषा साहित्य तःमुंज्याया ज्याकुथि

साउन २२ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया केन्द्रीय दुजःनपां बागमती प्रदेशया सांसद सुरेन्द्रराज गोसाइँजुं स्थानीय २ नं. वडाया नःपुखु सिथय् उलेज्या जूगु जुल । उलेज्या यासे वयकलं भाय् भाय दक हाल जुइपुं अभियन्तापिसं कतकय लाहाफयो परनिर्भर ज्यूो जूगु गलत ज्याखः धायोदिसे नेपाल मजदुर किसान पार्टी

थःगु तुतिखय दानय्गु आत्मनिर्भरया लाँपु ज्वडः जनताता ग्वाकः वयो च्वंगु खाँ काडः दिल । भारतीय एकाधिकार पुँजी व अमेरिकी साम्राज्यवादया हःनय कप क्वछुड एमसीसी खय् सही याइपुं राष्ट्रभक्ति जुय मफैगु खाँ ब्याकसे वयकलं धात्थेपुं ज्यासाडः नैपुं जनताया दबु तःमुंज्यां राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय घटनाया खाँ काडः जनताता सेचत यायां वयो च्वंगु खाँ नपां भी फुक्क अजगुया विरोधय दानय् मफुसा प्यालिस्टाइनय् थे जातीय सफाया याइगुलि सचेत जुयो ल्यासे ल्याम्हो पुं विदेशय छ्वयो मखु थःगु हे देशय च्वडः ज्या सानय्ता इनाप याड दिल ।

पीडाकगु नेपाल भाषा साहित्य तः मुंज्या गवसाखलया नायो रबिन्द्र खर्बुजाया सभा नायोलय् जूगु उगु ज्याइवःसं नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्याया मू गुथिया नायो आशाकुमार चिकंभञ्जार, नेमकिपा नगर समितिया न्वकु लक्ष्मीभक्त लासिव नं तःमुंज्याया नितिं सकलसिया ग्वाहाली मदयक मगागु खाँ काडः दिल ।

गवसाखलया छ्याञ्जे राजन जतिं न्ह्याकगु ज्याइवसं गवसाखलया न्वकु श्याम मातां नं लसकुस न्वचु तयो द्यूगुखः ।

छात्रवृत्ति इयगु ज्या इवः

साउन २३ गते

खप नगरपालिका शैक्षिक सत्र २०८२/८३ या लागि खप नगरपालिका दुनयया ब्वनयकुथि हिछगू व हिन्त्यगू तगिया छात्रवृत्ति आखः ब्वनयगु इच्छा तःपुं ब्वनामिपिन्ता 'छात्रवृत्ति ल्यजा परीक्षा' सं तःलापुं ब्वनमिपिन्ता शुक्रबार छगू ज्या इवः यासैं सिफारिस पत्र इडः ब्यूगु जुल ।

ज्या इवः सं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं 'छात्रवृत्ति छनोट परीक्षा' तः लापुं १४० म्हा ब्वनमिपिन्ता २ करोड १५ लाख ९० हजार क्वतिया छात्रवृत्ति सिफारिस पाँ लः ल्हाडः दिल ।

वयकलं खप देता शैक्षिक गन्तव्यस्थल काथं हज्यायगु नगरपालिका या तातुना काडः दिसे खपया सामुदायिक व संस्थागत ब्वनय कुथिया नतिजा च्वजःगु खाँ कुलःदिसे ब्वनयकुथि मेहनत याडः च्वंगु खाँ नं काडः दिल । नपां खप नगरपालिकापाखं चायुकः तःगु ब्वनयकुथि ब्वनयता देशां देछिया ब्वनामिपुं वयो च्वंगु खाँ ब्याकसैं वयकलं आ.व. २०८२/८३ सं खप कलेजय हिछगु तगि सं १८०० म्हा स्वयो अपः ब्वनामिपुं भर्ना जूवगु खाँ काडः दिल ।

धिधिं बल्लाय वय मफूपुं ब्वनयकुथिया अस्तित्व बुलुहुं ताडः वानिगु पाखय सचेत यासे वयकलं खप नगरपालिका शिक्षाया गुणस्तरय छुं काथं सम्भौता मयाइगु खाँ नपां दांकःभिकः शिक्षा बियागु तातुडः नगरपालिका कलेजत चायुकः वगु खाँ ब्याकसैं वयकलं अनुशासित व इमानदार ब्वनामिपुं ब्वलाकयगु कुतः ब्वनयकुथि याय मः धायोदिल ।

उच्च शिक्षाया जग माध्यमिक शिक्षा जूगुलिं थमनं फःगु व थःगु इच्छा काथंया विषय ल्ययो ब्वनामिपिसं ब्वनयगुलि बः याय मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं खप नगरपालिकां दायें प्यंगु करोड अपः छात्रवृत्ति बियो वयागु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी शिक्षाता हदायतयो वयागु खाँ ब्याकसे शिक्षित समाज दयकेता नगरता सभ्य व सुसज्जित यायता ग्वाहाली जुइगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं छात्रवृत्तिसं ब्वनयखांगु नं ब्वनमिपिन्ता तःहांगु मौका विः धायोदिसे दे दयकेता ब्वनामिपिसं मेहनत याडः ब्वनयमः धायो दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रबीन्द्र ज्याख्वं ब्वनमिपिन्ता विइगु छात्रवृत्ति धायगु उच्च शिक्षा ब्वनयता छगू मौका खः धायोदिसे ब्वनमिपिसं अज मेहनत याडः हज्यायमः धायोदिल ।

खप मा.वि. या प्राचार्य लक्ष्मीप्रसाद कर्माचार्य व नगर शिक्षा शाखा प्रमुख साधुराम फुयाँलं ब्वनामिपुं देश व समाजया उत्तरदायी जुयो ज्या सानयमः धायोदिल ।

खप नगरपालिका शैक्षिक वर्ष २०८२/८३ या लागि विज्ञान पाखय ५३ म्हा, व्यवस्थापन पाखय ६७ म्हा, मानविकी पाखय ५ म्हा, शिक्षा संकायखय ८ म्हा व कानुन पाखय ७ म्हा याडः १४० म्हा सिता सिफारिस पौ लः ल्हाडः ब्यूगु खः ।

जनचेतामूलक सुचुकुच याली

साउन २३ गते

खप नगरपालिकाया गवसालय २०८२ या गुन्हिपुन्ही व सापारु पर्वता स्वयो साँचा चाहिइकिगु प्रदक्षिणा मार्गय थौ सचेतनामूलक सुचुकुच ज्या इव गवसः गवगु जुल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुया न्ह्यलुवाय दत्तात्रय, सुजमाही, क्वाठंडौं, नागपुखु, महालक्ष्मीस्थान, भोलाछैं, चोछैं, त्रिपुरासुन्दरी, लायकु व उपप्रमुख रजनी जोशीया न्ह्यलुवाय दत्तात्रय, गोमारी, सुकुलढोका, तःमाही, नासमना,

सच्छि व खुइस्वंगूगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

वंश गोपाल, इटाछें जुयो खौमाय् थ्यंकः सभा यागु जुल ।

उगु ज्या इवः सं नगर प्रमुख प्रजापति जुं खप नगरपालिका यचुपपिचुगु नगरपालिका काथं म्हासिइका पिब्वयफः गुलि थानाया न्ह्यलुवा पिनिगु तःहांगु लाहा दःगु खाँ ब्याकसे नागरिकपिन्के थःगु थाय् थमनं हे बांलाकय, भिंकेय धायगु भावनां खप दे थौ थाना थ्यंगु खाँ ब्याकः दिल ।

खपय् चाह्यू वैपुं देशं दुनय व देशं पिनयया पर्यटकपुं न्हिया न्हिथं अपः दयो वगु खाँ कुलःदिसे वयकलं खपया कला संस्कृतिया खाँ हलिमय ब्याक प्रचारप्रसार याडः च्वजःगु, छक मवसेमगागु गन्तव्यस्थलकाथं दयकेता नगरपालिकां ज्या साडः च्वंगु खाँ ब्याकसे खपया सांस्कृतिक विद्या त ल्यंकःम्वाकः भिंकः तय्गु मतिं सापारु खुनुं पिब्वइगु धिंतागिसी व माक प्याखं अलय परम्परागत व आधुनिक विधाया सांस्कृतिक ब्वज्याया ल्यजा याडः सिरपा लःल्हायगु ज्याइवः दःगु गुकिं न्हूंगु पुस्ताया मन च्वजाइगु खाँ काडः दिल ।

कानुन दय्किपुं शासकपिनिगु मति थुइके मः

साउन २४ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जु या मू पाहाँलय् प्रा.डा. रजितभक्त प्रधानाङ्ग व सोमकान्ता भण्डारीया मंकःच्वसुंः पिब्वगु साफू 'फौजदारी कानुन र फौजदारी न्याय' छगू ज्याइवःसं पिताब्वज्यायागु जूल । खप नगरपालिकापाखं चाय्कःतःगु खप कलेज अफ ल या ग्वसालय खप इन्जिनियरिड कलेजया सभाकक्षसं जूगु उगु ज्याइवःसं नेमकिपाया नायो भाजुनपां पाहाँपिसं मंकःलं पिताब्वज्या यागु जूल ।

ज्याइवःसं नायोभाजु बिजुक्छें जुं ब्वनामिपिन्ता पास याकय्गु काथंजक ब्वकां मचःगु खाँ नपां ब्वनामिपिसं न पास

उपप्रमुख रजनी जोशीं सापारु बलय क्यनिगु प्याखं, बाजाखं खपया कला-संस्कृति पिब्वइगु खाँ ब्याकसे न्हूंगु पुस्ताया थानाया कला-संस्कृतिया महत्व काँकां थंकय् मः धायो दिल ।

थीथी ब्वनयकुथिया ब्वनामिपुं नपां दःगु उगु जनचेतनामूलक ज्वाली सं ब्वनमिपिसं संदेशमूलक नारा च्वयो तःगु प्लेकार्ड ज्वडः नगर चाह्यूगु खः । नपां सहकारी, पुचः (टीम), ब्वनयकुथि, वाचनालयया प्रतिनिधिपुं, जनप्रतिनिधिपुं, कर्मचारी व स्थानीय जनता मन ह्वयक ब्वतिकः भागु खः ।

ज्याइवः सं वातावरण तथा पर्यटन समितिया कजि नपां खप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्वः, वडाध्यक्षपुं राजकृष्ण गोरा (३), कृष्णप्रसाद कोजु (८) पिसं सापारु सभ्य व भव्यकाथं क्वचायकेता सकलसिनं ग्वाहाली याय्ता इनाप याडः दिलसा जात्रा ज्वःछि नगरता तस्कं बांलाकः सुचुकुचु याडः तयमःगु खाँ काडः दिल ।

जक याय्गु मतिं मखुसं छुं नं विषयलय दुग्यंकः ब्वंसाजक धात्थेगु खाँ थुइके फै धायो दिल ।

जाँच हे मकसिं पास याय्गु प्रवृत्ति मिलय मजु धायो दिसे वयकलं थजगु खाँ शिखाविदपिसं विरोध याःसां सरकारं खाँ मन्यंसेलिं नेपःया शैक्षिक स्तर भन्नुन् क्वहँ वांगु खाँ नपां थ्यं मथ्यं नीडादा हाँ विश्व बैड्कं नेपःया मुख्य मुख्य शिखाविद धःपिन्ता गरिबपिन्ता च्वजाय्क ब्वंकय् मज्यूगु, गुम्हासिं धेबापूलय फै अमिताजक उच्च शिक्षा वियमःगु, सरकारं उच्च शिक्षाता बियो च्वंगु अनुदान म्हवँ यायां यंकय्मगु, फुक्क जनतां च्वजायकः ब्वंसा भारी कुबिइपुं व बुई ज्या सानिपुं सु दै धाय्गु सुभाव ब्यूगु खः । उकिं अपलं गरिब जनतात च्वजाय्क ब्वनय् मखानिगुलिं

सच्छि व खुइस्वंगुगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

थुकिा विरोध याडागु खाँ कुलः दिल ।

सरकारय् वापुं पार्टी तयसं नेपःदेया भिं स्वयो पश्चिमी दे अथेधाय् विदेशी पुँजी व बहुराष्ट्रिय कम्पनीया भिं याइगु जक ज्या याडः च्वंगुलिं खाँ ब्याकसे नायो भाजु बिजुक्छें जुं योजना ग्वयो हे जः याडः नेपःया ल्यासे ल्याम्होपिन्ता उच्च शिक्षा मबियगु याडः वैदेशिक रोजगारीया नामय बहुराष्ट्रिय कम्पनीया दापुं ज्यामि मजुसें मगाक ब्यूगु खाँ काडः दिल । नपां कानुनय् छु दः धाय्गु स्वयो नं कानुन छ्यलिपुं शासक पार्टी तयगुं नियत छु खः इलय् हे थुइके मः धायोदिल ।

वयकलं छुं पार्टी सरकारय् वाना धाय्गु स्वयो सरकारय् वांगु पार्टी थःगु घोषणापत्र काथं ज्या सां मसां व महत्त्वपूर्ण खाँ खः धायोदिसे सरकारय् वाडः घोषणापत्र काथं ज्या मसांसा व जनताता भांगः लागुखः धाय्गु थुइकः पार्टीया नां स्वयो वं याइगु ज्या स्वयो उगु पार्टीया बारे जनताता थुइके मःधायो दिल ।

२०४५ सालया भक्तपुर काण्डय पार्टीया ६७ म्हा कार्यकर्तापिन्ता ज्यान मुद्दा लगय यागु, ज्वडः यंकपुं नेता कार्यकर्तापिन्ता पशुता थें दःगु खाँ काडः दिसे वयकलं भक्तपुर काण्डय यागु ज्या खाँ कानुनया जानकारीपिसं लिपा थुयानिं वयकपिसं कानुनी रुपं ग्वाहाली याता धायोदिसे कानुन मथुलकिं अपलं क्षति जूइगु खाँ ब्याकसे नायो भाजु बिजुक्छें जुं अन्तर्राष्ट्रिय कानुन नपां देशया कानुन नं मथुइकसिं मगा धायोदिसे छम्हा छम्हा राजनीतिक कार्यकर्तापिसं कानुन मथुइकसिं मगागु खाँ नपां न्यायिक शिक्षाया खाँ त्वालय त्वालय वाडः जनताता कानेय फःसा देशयाय् हे सेवा जूई धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख, कलेज सञ्चालक समितिया नायो नपां ज्याइवःया सभाया नायो सुनिल प्रजापतिजुं वरिष्ठ अधिवक्ता प्रा.डा. रंजितभक्त प्रधानाङ्ग व सह न्यायाधिवक्ता सोमकान्ता भण्डारीजु पिसं च्वयो द्यूगु 'फौजदारी कानुन व फौजदारी न्याय' नांया साफू ख्वप कलेज अफ ल पाखं पिताव्वज्या याय् दयो तस्कं लयतायागु खाँ ब्याकसें फौजदारी कानुन व न्यायतस्कं तःब्यागु विषय खः । छगू छगू देशं थुकिता थःथः गु कानुनय् व्यवस्था याडः तैगु खाँ नपां गुम्हा अपराधीत छुटय् जू सां छम्हा निरपराधी सजाय फयके मज्यूगु फौजदारी न्यायया मान्यता खः धायोदिल ।

नेपालया प्रशासनया कष्टपूर्ण थुना, अभद्र व्यवहार, चरम यातना धाय्गु छुं मखुथें ताय्किगु । दसुया निंति जिपुं हे हनय दः । २०४५ साल भाद्र ९ गतेया नां जःगु 'भक्तपुर काण्ड' व नेमकिपाया नायो नारायणमान बिजुक्छें नपां अपलं नेता,

कार्यकर्तापुं जेलय् लाता कुडः तःपुं फुक्कसिता पञ्चायती प्रशासनं अमानवीय व क्रूर यातना बिना नपां परिवारपिन्ता नं उलिहे पीडा बिना । उल्लेया संविधान व कानुन जक मखु मानव अधिकार व अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी न्यायता हे तप्यंकः न्ह्यो, हाचांगायो जुला । सिद्धान्त व व्यवहार उःमलागुलिं फौजदारी न्याय प्रणाली व सिङ्गो अदालतयाय्हे जनविश्वास म्हुवें जुयो वान्गु न्यायिक अधिकारी ज्यू मधाय्क कुनय मरुगु कानुन दयकं दयकं नं अःनं गुलिं मनूत गैरकानुनी रुपं कुडः तःगु, भूटा आरोपय इयालखानाय कुडः तःगु थजगु बुखाँ प्याहाँ वयो च्वंगु दः । प्रमुख प्रजापतिं धायो दिल ।

नेपःया संविधानं स्वतन्त्र, निष्पक्ष व सक्षम न्यायपालिका व कानुनी राज्यया खाँ कःघाडः च्वंगु, अथेनं व्यवहारय् धःसा जनतां न्यायपालिकाया ज्या व कारबाहीखय् भ्याभातिहे पागु मति तय खांगु मरु धायो दिसे वयकलं न्हपा न्हपा दरबारं धःथें ज्या न्ह्याकिगु खःसा अः शासक दलं धःथें न्यायालय हज्याइगु जूगुलिं सरकारया कचा थें जक न्यायपालिका धाय्गु द्वपं नं न्यायपालिका प्याहाँ वय फःगु मरु धायो दिल ।

जेलय् कुडः तःपिन्ता राष्ट्रपतिं सजाय माफी याडः त्वःतकगु खाँ नपां वयकलं न्यायालयं फौजदारी कानुनकाथं दोषी धायो निपं बियो अः बयबय जुयो च्वंगु खाँ स्वासे २०७२ सालय् नेपालगञ्जय न्हिनय हे खोन्दां (खुँडां) पालः चेतन मानन्धरता स्याम्हा रिगल धःम्हा योगराज ठकालता अदालतं सर्वश्व नपां जिवंकः छि जेलय् स्वथानयगु सजाय बियो तःम्हासिता सजाय माफी याडः त्वःतला । लिपा हकनं वयाता सर्वोच्च अदालतं जेलय् स्वथाना । अथेहे दाजुम्हा स्याम्हा सुजन कोइराला नं राष्ट्रपतिपाखं कैद माफी काला । कैद मिनाहा जुय धुंक त्वःतः हःगु दाच्छिनेदा लिपा हे वं न्हपा याय्म्हा मिसा व नेम्हा मचातयता स्याता । व नं अः जेलय् दः । वाता माफी मब्यूगु जूसा मेपुं मस्याइगु जुई । अथेयां पूर्व डिआइजि रञ्जन कोइरालां मिसा स्यागु द्वपंनय जिवंकःछि कैद धःगुलि लिपा म्हुवचा यागुलिं तच्चकं विरोध जुल । लिपा हकनं वाता कुनय यंकला । पूर्वमन्त्री अफताव आलमता सफाइ ब्यूगु फैसलाया विरुद्धय् नं जनतां मज्यूगु ज्या याता जक विरोध याडः च्वंगु दः । अदालतं फैसला न्यंकय्गु जक मखु जनतां नं न्याय कायागु मतिगतय फःसाजक न्याय व न्यायपालिकाता अपलं हाडः तै धायो दिल ।

राजनीति याइपिसं न्ह्याथिन्योगु अपराध यासां नं छुट याय फैगु मतिं ज्या साडः च्वंगु तस्कं मिलयमजुगु खाँ खः धायोदिसे वयकलं फौजदारी अभियोगय् लाडः प्रहरीया 'मोस्ट

सच्छि व खुइस्वंगूगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

वान्टेड' या धलः खय् लाडः च्वंपुं मनूत पार्टी विशेषया धायो पाखुयो, तःक हे सांसद, मन्त्री जुयो च्वंगु देशया लागिं भिंगु लक्षण मखु धायो दिल । नपां थौं पिथांगु साफू कानुन अध्ययन याइपुं ब्वनामिपिन्ता जक ज्या लगय् जूगु मखुसँ प्राध्यापक, न्यायाधिश, प्रशासन व सर्वसाधारण जनताया लागिं नं उलि हे ज्या लगय् जूइगु विश्वास प्वंकः दिल ।

ज्याइवः या विशेष पाहां नपां वरिष्ठ अधिवक्ता कृष्णप्रसाद भण्डारी नेपाल प्राकृतिक सम्पदाया तस्कं तःमिगु देश खयानं आर्थिक रूपं गरिब जूगुलिं शासक दलयायुपुं हे दोषी खः धायो दिसे प्रजातन्त्रया अभ्यास व विकास स्वयता खप देशय् भासँ धायो दिसे वयकलं कानुन जडसूत्रवादी जुय मज्यूगु नपां कानुन न्यायया निंतिं जुयमः धायो दिल ।

कानुनय् छु दः धाय्गु स्वयो नं कानुनं जनताता न्याय बिय मःगु, फय्केमःगुलि बःयासे वरिष्ठ अधिवक्ता भण्डारी कानुन छ्यलय् बलय् जनताकय् राय कायो जक न्यायबिय फय्केमः धायो दिसे ९९ प्रतिशत न्यायाधिश भ्रष्टाचारी जूगु खाँ प्याहाँ वयो च्वंगु दूःखया खाँ खः । न्यायालय धाय्गु अपलं जनताया न्यायालय जुयमःगु, भीगु देश भीसं हे दय्केगु खः, भीगु सम्पत्ति धाय्गु न्याय हे खः धायो दिल ।

साफू च्वमि प्रा.डा. रंजितभक्त प्रधानाङ्ग थःगु पूख्योली थाय् खप देशय वयो साफू पिता ब्वज्या याकय् दयो ग्वसाखलः कलेजता सुभाय देछासे कलेजता शैक्षिक लागाय् च्वजायक यंकय्गुलि थःगु पाखं शैक्षिक परामर्श, अक्षयकोष तय्गु नपां थमनं मुडः तयागु साफूत व जर्नल (च्वसु) त कलेजता ग्वाहाली याय्गु बचं बियो दिल ।

खप नगरपालिकां थीथी लागाय् यागु योगदान बाहेक मेगु शैक्षिक लागाय् यागु योगदान तस्कं च्वजःगु नपां डाल कायवह्गु खाँ ब्याकसे वयकलं खप नगरपालिकापाखं चाय्किगु खप विश्वविद्यालय स्वीकृत बियता लिपा लाकय् मज्यू धायो दिल ।

नेपःया न्यायिक प्रणालीसं अपलं ल्हवडः भिंक यंकय् मनिगु खाँ कुलः दिसं च्वमि प्रधानाङ्ग च्वापुकः पुं न्यायाधिशपुं व हथाय् चाइपिसं याडः अपलं निरपराध मनूतय्सं म्वः मरुगु दुःखः

अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसय् छिकोड

साउन २७

अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसया लसताय भाजु पुखुसिथय् खप नगरपालिकापाखं न्ह्याकः च्वंगु छिकोड शारीरिक व्यायाम ब्वज्या नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे भाजु प्रेम

सियो च्वंगु दः धायो दिल ।

सर्वोच्च अदालतया न्यायाधिश मेघराज पोखरेलं प्राज्ञिक छलफल मयासिं मगागु खायँ बःबिसे ब्वनय्मगु च्वयगु व ब्वडागु खाँ धाय् फय्केगु खुबी हछ्याय् मःगु खाँ ब्याकसे फूक्क विचः छगूतुं काथंया जुय मः धाय्गु मति तय मज्यूगु खाँ नपां बिचः मिलय मजूलकिमेगु बिचः खानिगु, अजगु बिचः प्राज्ञिक छलफलया विषय जुयमः धायो दिल ।

न्यायाधिश पोखरेलं 'कानुन व न्यायया पालना खय् थमनं फक्व बांलाक याय्गु कुतः याडः च्वडागु दः धायो दिल ।

भक्तपुर जिल्ला अदालतया मुख्य न्यायाधिश बासुदेव न्यौपाने च्वमि प्रधानाङ्ग फौजदारी कानुनया दापु खः धायो दिसे पिथांगु साफू ब्वनामि, कानुन व्यवसायी, न्यायधिश व फौजदारी कानुनया अनुसन्धानय् जूइपिन्ता मदयकः मगागु खः धायो दिल ।

नेपाल बार एसोसियसनया नायो प्रा.डा. विजयप्रसाद मिश्रं पिथांगु 'फौजदारी कानुन व फौजदारी न्याय' साफू नेपःया कानुनी साहित्यसं छगू महत्वं जःगु साफू खः धायो दिसे नेपःया फौजदारी कानुन फुक्कसिता उर्थ्यंकः छ्यलय् मफूगु लिं धरापय् लाडः च्वंगु अलय संविधान काथं राष्ट्रपतिपाखं याइगु सजाय छुट विवादया विषय जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

पूर्व सहन्यायाधिवक्ता रेवतीराज त्रिपाठी जुं साफूया समीक्षा याडः दिसे २०५९ निसं २०७७ साल तकखय च्वगु न्हय्गु एकल व १४ गु मंकः काथं च्वगु च्वसु साफू खय दुथ्यागु खाँ ब्याकसे अनुसन्धानय् लिधंसा कायो च्वयो तःगु साफूतिं फौजदारी कानुनया खायँ चिरफार याडः तःगु नपां फौजदारी कानुनया खायँ अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता व भीगु थौया कानुनता लाडः स्वयो च्वंगु दः धायो दिल ।

साफूया पिकाक पैरबी बुक हाउसया नायो अधिवक्ता चन्द्र सिबाकोटीं नं न्वचु तयो द्यगु उगु ज्याइवः सं खप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशीं सुभाब देछायो द्यगु खः सा कलेजया प्राचार्य अनिता जधारीं लसकूस व कलेज सञ्चालक समितिया दुजः रबीन्द्र ज्याखं ज्याइवः याय मःगुया खाँ काडः दिल ।

अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसय् छिकोड

सुवालया मूपाहाँलय जुल ।

ब्वज्यासं वयकलं शारीरिक व मानसिक स्वास्थ्यया लागिं ब्यायामं तस्कं ग्वाहाली याइगुलिं न्ह्यान्हिथं व्यायाम याडः रोगप्रतिरोधात्मक क्षमताया विकास याडः देश विकासय्

सच्छि व खुइस्वंगूगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

ग्वाहाली याय् फय्के मः धायो दिल । नपां वयकलं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता सरकार देशय् हे ज्या बियमःगु ल्यासे ल्याम्होपुं सैद्धान्तिक काथं थुइकः, थःगु तुतिखय दाङः देया कला संस्कृति म्वाकः तयमः धायो दिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं शारीरिक व्यायामं मनूता न्ह्याब्ले फूर्ति दयकः तैगु खाँ नपां नगरपालिकां थुकिता बिचः याङः कासाता नं हृदाय तयो ज्यासाङः वगु खाँ काङः दिसे विचारं मनू ल्यासे-ल्याम्हो जूइगु खाँ नं काङः दिल ।

वडाध्यक्ष श्यामकृष्ण खत्री (१) जुं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता राजनैतिक व सामाजिक रूपं घिसिलाक हछ्याय् मःगु खाँ काङः दिलसा का.पा.या दुजपुं रञ्जना त्वाती व सुनिता अवालं

नं न्वचु तयो द्यूगु उगु बृहत छिकोड प्रदर्शनी सं थ्यं मथ्यं डासति स्यनामिपिसं ब्वति कायो द्यूगु खः ।

पूर्वी चीन प्राविधिक विश्वविद्यालयया डीन प्रा.डा. लिउ.यूए मिङ्ग खप नगरपालिकाय्

साउन २८ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु नपां पूर्वी चीन प्राविधिक विश्वविद्यालयया विदेशी भाषा व अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चार संकायया डीन प्रा.डा. लिउ-यूए-मिङ्ग जु भायो नपालाङः दिसे खप नगरपालिका व चिनियाँ नगरपालिकाया दश्वी मैत्रीपूर्ण स्वापु तय फैगु, खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजनपांया मेमेगु ब्वनयकुथि व त्रि.वि.वि. कन्फ्यूसियस इन्स्टिच्यूटया दश्वी मंकःज्या व नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु कलेज व पूर्वी चीन प्राविधिक विश्वविद्यालय नपां मेकःज्या व बिचः कालबिल यायफैगु खायँ छलफल याङः दिल ।

नगर प्रमुख प्रजापति जुं नेपः व चीनया स्वापु यक्वहे पुलांगु खाँ ब्याकसे शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः, म्वाकः,

भिकः तय्गु, त्वनय्गु नाः, विकास निर्माण थजगु जनताता मदयक मगागु विषयत पूर्वांक वयागु खाँ ब्याकः दिल ।

खप नगरपालिकां संविधान व कानूनया दुनयँ चवडः जनताया सेवा याङः वयागु खाँ ब्याकसे वयकलं खप नगरपालिकां पर्यटन शुल्क पाखं दवहँवगु धेबां खपया माथां वांक विकास याङः वयागु खाँ नपां चीनया विकास पाखं नेपालं यक्व खाँ सय्के -सिङ्के मानी धायो दिल ।

वहे इवलय प्रा.डा. लिउ-यूए-मिङ्ग खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु ब्वनयकुथि, कलेजत आनाहे वाङः स्वय दःगुलि लयता प्वंकसे खपया लायकु लागां देशया इतिहासता स्वय हार्यपुकः ब्वज्या जुयो चवंगु खाँ नं काङः दिल । वयकलं सि-जिङः फिङःया न्ह्यलुवाय् चिनियाँ विशेषता नपांया समाजवादता हछ्याङ चवंगु खाँ नं काङः दिल ।

नगरपालिका व नगरपालिकां चाय्कः तःगु कलेज नपां मेकःज्या यायता तत्पर जुयो चवडागु खाँ नपां चिनियाँ ब्वनामिपुं थीथी देया ब्वनयकुथि ब्वँ ब्वँ चीनया सामाजिक, आर्थिक लागा हछ्यायता ग्वाहाली याङः चवंगु खाँ नं काङः दिल ।

नगर प्रमुख प्रजापति जुं लिउ-यूए-मिङ्ग जूयाता खपया तकातपूली पुइकः नगरपालिकाया पिथनात उपहार काथं लः ल्हाङः दिलसा डा. मिङ्गजुं खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु खप मा.वि., खप कलेज, खप कलेज अफ ल, खप इन्जिनियरिङ कलेज व खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ नपांया ब्वनयकुथित स्वःभायो शिक्षकपुं नपां अन्तरक्रिया नं याङः दिल ।

सापारु साँचा चाहिङ्किगु लाँपुति सुचुकुचु ज्याङ्गवः नपां चेतनामूलक न्याली
(२०८२ साउन २३ गते)

ख्वप नगरपालिकापाखं ब्वनामिपिन्ता छात्रवृत्ति इङः ब्यूगु ज्याङ्गवः
(२०८२ साउन २३ गते)

फौजदारी कानून र फौजदारी न्यायया भाफू पिताञ्जया
भाउन २४ गते

अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसया लक्षताय श्रुत छिकोड ञ्जया
भाउन २७ गते